

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут педагогіки
Кафедра початкової освіти та культури фахової мови

Укладачі:

Неля РУДНИЦЬКА
Інна КОНОВАЛЬЧУК
Тетяна ШАНСКОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ПІДГОТОВКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

для здобувачів вищої освіти
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта

Житомир 2024

УДК 37.091.33:510.2

Р83

*Рекомендовано вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
протокол № 5 від 29 березня 2024 р.*

Рецензенти:

Коновальчук І. І. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методик дошкільної й інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Бойко І.І. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології КЗ «Житомирський обласний ІППО» Житомирської обласної ради;

Березюк Ю.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради.

Методичні рекомендації з навчальної практики з підготовки до організації літнього відпочинку дітей (рівень вищої освіти перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта) / укладачі: Рудницька Н. Ю., Коновальчук І.М., Шанскова Т.І. – Житомир: Вид-во Жду імені Івана Франка, 2024. – 91с.

У методичних рекомендаціях обґрунтована мета, завдання та зміст навчальної практики з підготовки до організації літнього відпочинку дітей для здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, висвітлюється програма практики, форми та методи контролю, надаються методичні поради студентам-практикантам щодо проведення практичних занять навчальної практики з підготовки до організації літнього відпочинку дітей. Методичні рекомендації адресовані здобувачам вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, а також керівникам навчальної практики з підготовки до організації літнього відпочинку дітей.

© Коновальчук І.М., Рудницька Н. Ю., Шанскова Т.І., 2024

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Практичне заняття №1. Соціально-педагогічні основи діяльності дитячих оздоровчих таборів.....	5
Практичне заняття № 2. Структура, завдання та зміст виховної роботи в літній період.....	11
Практичне заняття № 3. Нормативно-правова база діяльності дитячих оздоровчих закладів та організації літнього відпочинку дітей.	19
Практичне заняття № 4. Охорона життя та здоров'я дітей у літній оздоровчий період	23
Практичне заняття № 5. Планування виховної роботи літнього оздоровчого табору.	31
Практичне заняття № 6. Педагогічні основи дитячого самоврядування в літній період.....	40
Практичне заняття № 7. Ігрова діяльність дітей в літній період.	45
Практичне заняття № 8. Організація активного відпочинку та оздоровлення дітей.....	51
Практичне заняття № 9. Робота з дітьми за інтересами в літній період. ...	58
Практичне заняття № 10. Традиції, звичаї та свята дитячого табору.....	63
Рекомендована література.....	69
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Однією з основних форм організації літнього відпочинку дітей є літні оздоровчі заклади, які створені з метою зміцнення здоров'я, організації активного відпочинку, задоволення інтересів і духовних потреб дітей та підлітків. Виховна робота в дитячому оздоровчому таборі включає розумне поєднання відпочинку, праці, спорту з пізнавальною, естетичною, оздоровчою діяльністю. Зміст, форми і методи роботи визначаються його статутом, педагогічним колективом і ґрунтуються на принципах ініціативи і самодіяльності дітей та учнівської молоді, демократії і гуманізму, розвитку національних і культурно-історичних традицій, пріоритетності загальнолюдських духовних досягнень і цінностей. Контингент дітей у таборі різний за рівнем вихованості, загальним розвитком, інтересами, ідеалами, світоглядом. Тому бути педагогом-організатором, вожатим у літньому оздоровчому таборі – це бути поруч і трохи попереду, що означає вміти організувати творче колективне життя дітей, пробудити в них ініціативу, самостійність. Важливою складовою практичної підготовки майбутніх учителів початкових класів є навчальна практика з підготовки до організації літнього відпочинку дітей.

Мета практики: формування умінь застосовувати психолого-педагогічні знання в процесі вирішення педагогічних завдань в умовах реального виховного процесу в літній оздоровчий період, набуття здобувачем вищої освіти компетентностей з організації літнього відпочинку дітей, практичне засвоєння змісту, форм і методів виховної роботи з дітьми у літній період.

Завдання практики:

- розширення і поглиблення науково-теоретичних знань здобувачів вищої освіти з педагогіки, психології, спеціальних дисциплін в процесі підготовки до проведення виховної роботи з дітьми в літній період;
- формування умінь організувати процес виховання і оздоровлення дітей відповідно до сучасних вимог педагогічної науки,
- засвоєння педагогічних технологій організації літнього відпочинку і оздоровлення дітей;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з умовами роботи та правилами внутрішнього розпорядку закладів літнього відпочинку дітей;
- удосконалення педагогічної майстерності та оволодіння методиками і технологіями особистісної та колективної творчої діяльності,
- розвиток умінь вибирати найефективніші методи і прийоми роботи з дітьми в літній період;
- формування умінь проводити самоаналіз власної діяльності.

Практика вимагає від студентів глибоких знань вікових та індивідуальних особливостей дітей, рівня їх вихованості, інтересів, прагнень і потреб.

Практичне заняття №1

Соціально-педагогічні основи діяльності дитячих оздоровчих таборів.

Мета: розкрити систему роботи дитячого оздоровчого табору, як позашкільного виховного закладу, та функціональні обов'язки його педагогічних працівників.

Основні поняття: позашкільний навчально-виховний заклад, дитячий оздоровчий табір, громадська організація дітей, підлітків та дорослих; функціональні обов'язки; охорона здоров'я.

План

1. Мета, зміст і завдання виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку
2. Функціональні обов'язки педагога-організатора літнього дитячого відпочинку в оздоровчому закладі.
3. Напрямки виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Практикум:

1. Змодельовати проведення Дня знайомств у таборі, вогника знайомств у тимчасово-створеному дитячому колективі.
2. Записати функціональні обов'язки педагогів-організаторів та вихователів позашкільних виховних закладів.
3. Скласти перелік реквізиту педагога-організатора літнього оздоровчого закладу.

Основний зміст теми

1. Мета, зміст і завдання виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку є позашкільним виховним закладом, що створюється з метою зміцнення здоров'я, організації літнього відпочинку, задоволення інтересів і духовних потреб підлітків; при цьому стратегічними завданнями його діяльності є:

- пропаганда здорового способу життя;
- забезпечення потрібних та важливих умов для оздоровлення та відпочинку учнів розвитку їх здібностей, шляхом знаходження спільних інтересів.

Метою виховної роботи в дитячому оздоровчому таборі є формування та розвиток позитивних якостей особистості у дітей, таких як самостійність, відповідальність, толерантність, творчість та інші, з метою підготовки їх до життя в суспільстві.

Зміст виховної роботи у пришкольному таборі визначає статут, побудований за принципами ініціативи та самодіяльності дітей,

демократичного підходу та гуманізації, розвитку українських культурно-історичних звичаїв та традицій, патріотичної та національної свідомості; пріоритетності загальнолюдських ціннісних орієнтирів; формування ціннісного ставлення особистості до себе, до суспільства і держави, природи, праці, культури та мистецтва, сім'ї, родини, людей; утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Зміст виховної роботи включає різноманітні заходи, які спрямовані на розвиток дітей у всіх сферах їхнього життя: фізичну, розумову, емоційну та соціальну. Важливими компонентами виховної роботи є сприяння здоровому способу життя та формування культури міжособистісних відносин.

Завдання виховної роботи полягає у розвитку дітей, формуванні у них морально-етичних цінностей, громадської активності, вмінні працювати в команді, а також навчанні здоровому способу життя та поваги до природи.

Норми та вимоги до виховної роботи в дитячих таборах визначені законодавством та педагогічними стандартами. Організація міжособистісного спілкування в період адаптації забезпечується створенням сприятливого психологічного клімату в колективі та проведенням спеціальних заходів, спрямованих на підтримку адаптації дітей до нових умов перебування.

Організація діяльності на початковому етапі оздоровлення та відпочинку дітей передбачає відповідальний підхід до проведення спортивно-оздоровчих та розважальних заходів, які повинні враховувати індивідуальні потреби та можливості кожної дитини.

Виховна робота у дитячому оздоровчому закладі – це важлива складова всієї системи виховання дітей; саме вона є продовженням всієї роботи в навчальному закладі. Тому завданням табору є саме розвиток здібностей дітей, їх вдосконалення та заохочення до різних видів занять.

Одним із методів організації спілкування є проведення спеціальних ігор та змагань, які допоможуть дітям познайомитися один з одним та зі своїми вихователями. Такі ігри можуть бути спрямовані на розвиток командної співпраці, взаємодії та спілкування.

Також важливо створити сприятливу атмосферу в колективі, де діти будуть відчувати підтримку один одного. Це можна зробити, наприклад, за допомогою створення «благодійного куточка», де діти зможуть допомагати один одному та взаємодіяти.

Крім того, важливо проводити індивідуальну роботу з дітьми, спрямовану на їхню адаптацію до нових умов перебування. Такі заходи можуть включати індивідуальні консультації з вихователем, розмови та інші заходи, що забезпечують підтримку та стимулюють активну участь дітей у житті колективу.

Урахування особливостей організації колективу та проведення в ньому виховної роботи є основною умовою роботи оздоровчого табору.

Плануючи виховну роботу в оздоровчому закладі, необхідно враховувати основні напрями виховання дітей та підлітків

2. Функціональні обов'язки педагога-організатора літнього дитячого відпочинку в оздоровчому закладі

Загальні положення:

- Педагог-організатор дитячого пришкільного табору призначається на посаду директором загальноосвітнього навчального закладу.
- Кваліфікаційні вимоги:
 - педагогічна освіта;
 - стаж практичної роботи з дітьми не менше одного року.
- Педагог-організатор структурно підлеглий начальнику табору.
- У своїй діяльності керується Положенням про дитячий пришкільний табір, методичними й інструктивними матеріалами вищестоячих органів, а також дійсною інструкцією.
- Є матеріально відповідальною особою.
- Відповідно до Правил внутрішнього розпорядку пришкільного табору педагог-організатор дитячого пришкільного табору зобов'язаний залишати територію закладу тільки з дозволу начальника табору.

Обов'язки:

- організовує виховну роботу, інтелектуальну роботу на основі ініціативи і самодіяльності самих дітей;
- організовує виховні заходи, відповідно до дотримання режиму дня;
- надає допомогу вихователям в проведенні організаційно-масової роботи та культурно-освітньої роботи в загонах;
- сприяє впровадженню кращих народних традицій, звичаїв, обрядів, свят, вихованню поваги до рідної мови, народного танцю, пісні, музики;
- організовує добродійні заходи, спрямовані виховання милосердя, доброти, людяності та гуманності;
- залучає дітей до роботи в поза табірних заходах. Особливу увагу приділяє дітям, схильним до правопорушень, з неблагонадійних сімей;
- несе відповідальність за охорону життя і здоров'я дітей;

Права. Педагог-організатор дитячого пришкільного табору має право:

- подавати пропозиції з удосконалення системи виховної й оздоровчої роботи табору;
- звертатися до керівництва табору, профспілкового комітету з питаннями про захист своїх професійних інтересів, інтересів дітей і табору в цілому;

- знайомитися з проектами, рішеннями відповідних органів і організацій з питань діяльності дитячого пришкільного табору, наказами начальника табору, що стосуються ділянки виконуваної ним роботи, вносити відповідні пропозиції до них;

- підписувати і візувати документи в межах своєї компетенції.

Відповідальність. Педагог-організатор дитячого пришкільного табору несе дисциплінарну, адміністративну, матеріальну, кримінальну відповідальність у рамках чинного законодавства за:

- ✓ збереження життя, здоров'я, повагу честі, гідності і недоторканності дітей, які знаходяться в дитячому пришкільному таборі у межах своїх посадових обов'язків;

- ✓ недбале ставлення до виконання своїх посадових обов'язків;

- ✓ результати виховної й спортивно-оздоровчої роботи табору;

- ✓ нещасні випадки серед дітей, випадки травматизму в разі встановлення його безпосередньої провини в рамках діючого законодавства;

- ✓ дотримання трудової дисципліни, норм охорони праці і техніки безпеки, протипожежної й екологічної безпеки;

- ✓ порушення правил внутрішнього розпорядку, поведінку, несумісну з поняттям педагогічної етики.

Педагог-організатор вивчає індивідуальні особливості учнів, вихованців, сприяє розвитку їх здібностей, талантів, навичок самодіяльності, самоврядування, організації змістовного дозвілля і відпочинку;

- спільно з педагогічними колективами, колективами установ культури, мистецтв, спортивними товариствами, творчими спілками, громадськими об'єднаннями, сім'єю розвиває мережу гуртків, секцій, клубів, об'єднань за інтересами. Залучає до роботи з ними кваліфікованих спеціалістів, працівників науки, культури, мистецтва, спортсменів, тренерів, студентів, батьків;

- вживає заходів щодо попередження бездоглядності та правопорушень серед неповнолітніх, здійснює індивідуальну роботу з педагогічно-занедбаними дітьми, підлітками;

- надає консультативну допомогу батькам, педагогічним працівникам;

- бере участь у організації літнього відпочинку і оздоровленні учнів, вихованців в освітніх установах, за місцем проживання;

- особистим прикладом утверджує повагу до принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, гуманізму, доброти, працелюбства, інших добродійностей;

- готує дітей, підлітків до свідомого життя в дусі взаєморозуміння, злагоди та миру між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- додержується педагогічної етики, поважає гідність учнів, захищає їх від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства, запобігає вживанню ними алкоголю, наркотиків, іншим шкідливим звичкам, пропагує здоровий спосіб життя;

- постійно підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.

3. Напрямки виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

Оскільки головною метою дитячого оздоровчого закладу є забезпечення оздоровлення та змістовного дозвілля дітей, виховна робота має органічно поєднувати оздоровлення, змістовний відпочинок, працю, спорт, пізнавальну, естетичну та екологічну діяльність тощо. Важливо забезпечити розвиток інтересів та здібностей дітей, формування навичок здорового способу життя, дотримання санітарно-гігієнічних норм відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку. Потрібно надати дітям педагогічний захист і підтримку у їхньому індивідуальному саморозвитку, забезпечити їхню безпеку. Виховна робота має сприяти фізичному, творчому, духовному та інтелектуальному розвитку дітей через організацію культурного та змістовного дозвілля. Вона має бути спрямована на формування комунікативної компетентності та створення в таборі відносин співпраці та співтворчості; виховання шанобливого ставлення до історії, культурної спадщини та природи рідного краю; формування соціальної компетентності та залучення дітей до соціального досвіду; формування громадянської компетентності та залучення до колективної та індивідуальної діяльності; прищеплення поваги до праці та трудової діяльності; пропагування здорового способу життя та занять спортом; протидію булінгу.

В окремих таборах формується профільна зміна (туристи, юні екологи, прикордонники, журналісти та ін.). Творчі гуртки (хор, цирк, танцювальний колектив, спортзал та ін.) часто відвідують оздоровчі табори і продовжують систематичні заняття навіть влітку. Проте більшість дітей, які приходять у табір, – це учні загальноосвітніх шкіл. В умовах дитячого табору вирішуються всі виховні завдання як у сім'ї, так і в школі з урахуванням специфіки літніх навчальних закладів.

Для змістовного та цікавого відпочинку дітей в оздоровчому центрі дуже важлива продумана та спланована виховна робота.

Виховна робота дитячих оздоровчих закладів є важливою складовою всієї системи догляду за дитиною. Це логічне продовження виховної роботи, розпочатої в загальноосвітніх навчальних закладах. Оздоровчо-виховна

програма закладу доповнює та розширює вплив сім'ї, школи, дитячо-юнацьких громадських установ на формування та розвиток особистості. Тому одним із головних завдань є створення здорового середовища в дитячому колективі. Максимальна увага приділяється розвитку особистості дитини, розкриваються її здібності, задовольняються інтереси та потреби. Діти залучаються до різноманітних видів продуктивної та суспільно корисної діяльності (активне спілкування з природою та збереження навколишнього середовища, розвиток і зміцнення традицій у дитячих оздоровчих закладах, благодійність, фізкультура і спорт, оздоровча діяльність та дозвілля).

Відмінною рисою дитячих закладів є обряди, символіка та атрибутика, які присутні в усіх дитячих закладах і відповідають обраній моделі дитячого самоврядування, табірним традиціям. Зазвичай вони мають ідеї, пов'язані з історією, традиціями чи сьогоденням країни, навчального чи оздоровчого закладу.

Найпоширенішими символами є девізи, салюти, емблеми, прапори, краватки, значки, пісні, талісмани тощо.

Атрибут (від лат. — неодмінна ознака предмета, ознака чого-небудь) — атрибути життєдіяльності дитячого колективу — це стекляруси, барабани, уніформа, прапори, значки, які подобаються дітям і допомагають їм організувати свою діяльність.

Значки, нашивки та шеврони на рукавах з елементами символіки загону вказують на приналежність до дитячого колективу. Знаки розрізнення та «шеврони» визначаються дітьми та затверджуються на засіданні ради базового колективу.

Ритуал (лат. ritualis (обрядовий), — усталена послідовність символічних дій, обрядів), включає лінійку збір, вогник. Основна мета лінійки — бути організованим і емоційним початком або завершенням певної справи в команді або загоні.

Види лінійок бувають: стартові, ранкові та вечірні, тематичні та творчі, підготовчі.

Кожна лінійка має відповідну структуру. Складова лінійки:

- ✓ Ритуали (очікування в черзі, подача звітів, підняття прапорів);
- ✓ Інформація (повідомлення організації дня, повідомлення деталей майбутніх справ);
- ✓ Творчі (сценки, ігрові моменти, привітання, сюрпризи).

Збори – це своєрідна виховна школа, тому всім педагогам-організаторам важливо правильно розуміти завдання та специфіку цієї форми роботи і зробити будь-яке зібрання засобом виховання у дітей самостійності, ініціативи, активності та організованості.

Види зборів:

- Робочі, на яких підводять підсумки, обговорюють важливі питання, приймають рішення та затверджують плани.
- Традиційне святкування днів народження загону та табору.
- Тематичні на конкретні теми, які найбільше цікавлять дітей.
- Збір в умовах терміновості, негайного вирішення проблеми, необхідності спільно зробити щось належне, дати оцінку конкретному інциденту та діяти.

Важливо розуміти, що виховна робота в оздоровчих закладах спрямована саме на розвиток дітей в різних напрямках: естетичному, патріотичному, національному, екологічному, спортивно-оздоровчому та ін.

Іноді так трапляється, що в своєму звичному середовищі дитина не може знайти собі друзів, але в таборі з легкістю знаходить споріднених духом товаришів.

Практичне заняття № 2

Структура, завдання та зміст виховної роботи в літній період.

Мета: познайомити студентів з особливостями виховного процесу в дитячих оздоровчих таборах, з періодами табірної зміни; побудувати моделі табірної зміни.

Основні поняття: оздоровчий табір, зміна, організаційний , основний, підсумковий період, модель табірної зміни; самоврядування.

План.

1. Особливості виховної роботи в літній період.
2. Організаційний період табірної зміни.
3. Основний період табірної зміни.
4. Підсумковий період.

Практикум:

1. Розробити модель організаційного періоду зміни
2. Скласти бібліографічний довідник педагога-організатора.
3. Підібрати 5-7 текстів пісень для дітей.
4. Розробити сценарій свята «День знайомств».

Основний зміст теми.

1. Особливості виховної роботи в літній період.

Організація літнього відпочинку — один з найважливіших аспектів виховної діяльності. Організована діяльність дітей в літній період дозволяє зробити педагогічний процес безперервним на протязі всього року, адже, нині

дитячий літній оздоровчий табір є установою, що не тільки здійснює оздоровлення і відпочинок дітей, а й виконує освітню і виховну функцію. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку (табір, комплекс, центр) є позашкільним оздоровчим закладом, метою діяльності якого є реалізація права кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, забезпечення змістовного дозвілля, задоволення інтересів та духовних запитів відповідно до індивідуальних потреб.

Виховна робота в літньому оздоровчому таборі включає розумне поєднання відпочинку, праці, спорту з пізнавальною, естетичною, оздоровчою, ігровою діяльністю. Зміст, форми й методи ґрунтуються на принципах ініціативи й самодіяльності дітей та учнівської молоді, демократії та гуманізму, розвитку національних і культурно-історичних традицій, пріоритетності загальнолюдських духовних досягнень і цінностей.

Під час перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку створюються умови для розвитку їх внутрішнього потенціалу, творчих здібностей, сприяння формуванню ключових компетенцій, розширення кругозору, інтелектуального збагачення розвитку на основі включення в різноманітну, особистісно привабливу діяльність, змістовного спілкування та міжособистісних стосунків у різновіковому колективі.

Виховна робота в літніх оздоровчих таборах має ряд специфічних особливостей, у порівнянні з виховним процесом у школі:

1. Виховний процес в літніх оздоровчих таборах планується і здійснюється з урахуванням того, що діти повністю відірвані від сім'ї і батьківського піклування. Тому на педагогічний колектив табору покладається завдання забезпечити повноцінне життя і виховання дітей.

2. Всі види виховної діяльності здійснюються в тимчасових різновікових дитячих колективах, з різним соціальним досвідом дітей, із різних умов життя і виховання, із сільської і міської місцевості; діти проживають у колективах, створених в умовах літа, з певним оздоровчим режимом дня.

3. Виховна робота будується на принципах добровільної участі дітей у різних справах, у вільному виборі ними занять. Це передбачає створення вихователям варіативних програм діяльності.

4. Короткотривалий період існування табірної колективу вимагає чіткого початку і завершення табірної зміни, обов'язкової оцінки діяльності кожної дитини, надання дітям можливості бачити і розуміти результати своєї праці.

5. Значні виховні можливості має і сам тимчасовий дитячий колектив табору. У новому оточенні, під час активного спілкування інтенсивніше, повніше розкривається особистість дитини, інколи в таких умовах скоріше

можна помітите те, що в школі залишається прихованим, тобто краще вивчити і зрозуміти дитячу психологію.

Моральна атмосфера літніх оздоровчих таборів, доброзичливе ставлення однолітків і вихователів до кожної дитини сприяють самоствердженню тих дітей, які у шкільному житті вважалися «важкими». У таборі діти більш самостійні, ніж у дома.

6. У виховному процесі літніх оздоровчих таборів беруть участь як професійні педагоги, так і представники інтелігенції, робітники, студенти, які часто будують свої стосунки з дітьми на основі педагогічної інтуїції та власного менталітету.

7. Виховний процес у літніх оздоровчих таборах здійснюється у сприятливих умовах природного середовища і соціального оточення. Усе, що є навколо, може стати зоною дитячої турботи, загонової дії.

Табір і його околиці – нове, незнайоме для дитини оточення. Воно, звісно, приваблює дитину, і треба їй допомогти пристосуватися у ньому. Водночас необхідно постійно дбати про безпеку життя дитини у природному й соціальному мікро- та макросередовищі.

8. Виховна робота з дітьми має забезпечити дотримання ними режиму дня, порядку і чистоти спальних приміщень, чистоту білизни, виконання санітарно-гігієнічних вимог. Особливо уважно слід організовувати виховну роботу зі збереження стану здоров'я дітей, профілактики захворювань, створення порядку та затишку у спальних приміщеннях, ігрових кімнатах, місцях відпочинку. Значне місце у виховній роботі з дітьми відводиться культурі харчування.

9. Особливістю виховної роботи в літніх оздоровчих таборах є оздоровлення дітей з використанням річок, озер, моря, лісу, транспортних екскурсій. Саме тут має бути чітка виховна робота із самозбереження життя і вихователів, попередження можливого травматизму і захворювань.

10. Велика кількість виховних завдань, що їх необхідно вирішувати протягом зміни, створюють напружений ритм роботи всього педагогічного колективу, мобілізують його творчі сили і допомагають у досягненні головної мети: оздоровлення дітей, створення у них доброго емоційного настрою, виявлення інтересів, захоплень дітей, розвиток бажання дістати нові знання, вміння, навички; навчання дітей діяти в колективі; залучення до трудових справ на користь і радість оточуючих.

Урахування педагогічним колективом зазначених особливостей виховної роботи в літніх оздоровчих таборах є передумовою для створення у таборі життєрадісної атмосфери і забезпечення повноцінного відпочинку і розвитку дітей.

2. *Організаційний період табірної зміни.*

Організаційний період у таборі – найважливіший і найскладніший проміжок часу в житті загону. Він розпочинається з моменту заїзду дітей у табір і триває 3-4 дні, коли колективу ще немає, а дітей об'єднують за певним віком. Організаційний період включає в себе такі види діяльності:

1. Заїзд дітей у табір, комплектація загонів.
2. Збір знайомств у загоні.
3. Організаційний збір загону. Збір знайомств у таборі.
4. Відкриття табірної зміни.

Метою організаційного періоду табірної зміни є створення сприятливих умов для розвитку особистості кожного учасника табору, формування колективу, забезпечення безпеки та комфорту усіх присутніх на таборі.

Для досягнення цієї мети перед організаторами табору стоїть ряд завдань:

- Відкриття табірної зміни: провести офіційне вітання, нагадати про правила поведінки, дати інформацію про розклад дня та програму зміни.
- Організація команди: зробити так, щоб учасники табору почували себе комфортно та безпечно, сприяти зміцненню колективу та позитивних взаємин між усіма присутніми на таборі.
- Планування діяльності: визначити тематики днів табору, скласти розклад дня, забезпечити належний рівень безпеки при проведенні різноманітних заходів.
- Розподіл обов'язків: визначити обов'язки керівників табору та учасників, скласти розклад прибирання території, готування їжі та інших щоденних обов'язків.
- Профілактика травм та надання першої медичної допомоги: забезпечити належний рівень безпеки при проведенні всіх заходів, надати кваліфіковану першу допомогу у разі потреби.
- Формування позитивного настрою: забезпечити проведення різноманітних розважальних та спортивних заходів, які допоможуть створити позитивний настрій та зміцнити колектив дітей та дорослих на таборі.

Усі ці завдання є важливими для успішного проведення табірної зміни та досягнення.

В організаційному періоді важливе місце займають ігри на знайомство. Ось приклад однієї із них:

«Снігова лавина»

1 варіант. Вожатий починає цю гру, він каже: «Мене звати... і я люблю...». Наступний гравець має повторити слова і вподобання попереднього і розказати про себе. Так відбувається, поки не дійдемо до кінця.

У перший день режим табору має виглядати так:

7.45.	Виховательська лінійка
8.00	Заїзд та реєстрація дітей
9.00	Сніданок
10.00	Вирішення побутових проблем, організаційно-побутовий збір
12.00	Екскурсія по дитячому оздоровчому закладу
14.00	Обід
15.00	Час відпочинку
16.00	Підвечірок
16.30	Збір знайомств у загоні
18.00	Організаційний збір у загоні
19.00	Вечеря
20.00	Колективна творча діяльність (КТД)
22.00	Друга вечеря, вечірній "вогник", підготовка до сну
22.00	Сон

Важливими заходами в цей період є відкриття табірної зміни та організаційні табірні збори.

Відкриття табірної зміни – це традиційний захід, який проводиться в таборі з метою знайомства дітей та працівників табору, встановлення зв'язку між ними та створення позитивного настрою для подальшої діяльності. Зазвичай, на відкритті збирають всіх учасників табору на спеціальному майданчику або в залі, де проходять привітання та презентації команди табору. Діти можуть познайомитись один з одним, а також з працівниками табору, під час ігор та розважальних програм.

Організаційні табірні збори – це щоденні зустрічі представників керівництва табору з працівниками для планування та координації діяльності табору, а також для обговорення поточних питань та проблем. Збори дозволяють керівництву табору стежити за ходом роботи працівників та дітьми, вирішувати проблеми та встановлювати пріоритети для досягнення успіху в таборі.

Крім того, в організаційний період можуть входити такі заходи, як інструктажі для працівників, огляд обладнання та інвентарю, проведення медичного огляду дітей, планування програм дозвілля та навчальних занять.

3. Основний період табірної зміни.

Перебування в літньому таборі має стати для кожної дитини яскравим, наповненим працею та грою, творчістю та товариськістю, мрією і радістю життям. Під час відпочинку дітей у літніх оздоровчих та пришкільних таборах існує дуже багато цікавих форм роботи для розвитку творчих якостей, активізації процесів самопізнання, гармонійного розвитку особистісних якостей

та міжособистісних стосунків. Колективна творча діяльність – це спосіб організації саме такого життя.

Колективна творча діяльність в умовах оздоровчого табору має важливе значення. Починати спільну діяльність доцільно з колективного проектування, максимально спрямованого на поєднання колективних інтересів з бажаннями і можливостями кожного з учасників у процесі спільної дослідницько-пошукової, творчої діяльності у колективі й для колективу. Її результатом стає накопичення власного соціального досвіду. Колективна творча діяльність у таборі сприяє більш швидкому формуванню тимчасового дієвого й дружнього колективу, адже саме життєздатний колектив, навіть тимчасовий, діяльність якого спрямована на активну участь кожного у проведенні змістовної роботи, й сприятиме самовдосконаленню, саморозвитку всіх його членів.

Саме методика КТД – спосіб організації життя дитячого колективу, за якого діти та дорослі як партнери в спільній справі піклуються про поліпшення, зміну на краще навколишнього життя та самих себе; організують і аналізують свою діяльність усі разом через накопичення, осмислення та вибір думок, ідей. У ході спільної діяльності формуються і розвиваються стосунки дружби, поваги, взаєморозуміння й турботи.

Під час планування і організації колективної творчої справи діти і дорослі набувають великого організаційного досвіду, кожний може подати ідею, запропонувати новий спосіб діяльності, взятися за реалізацію певного етапу справи.

Умовно колективну творчу діяльність можна поділити на три рівні: рівень підготовки, рівень організації і рівень виконання (проведення). До рівня підготовки відносяться: написання сценарію і режисура свята, проведення репетицій, виготовлення костюмів; розробка запитань для диспуту; виготовлення запрошень, плакатів, оформлення місця проведення справи, запис фонограм тощо. Рівень організації включає: пошук необхідних ресурсів, розподіл їх; пошук і розподіл реквізиту; організація реклами (якщо вона необхідна); узгодження форми, змісту, терміну, місця проведення справи із зацікавленими особами. Конкретніше: забезпечення зали для репетицій, пошук необхідної апаратури, отримання доступу до необхідних приміщень, зв'язок із адміністрацією, зв'язок із засобами масової інформації, організація перегляду номерів, проведення генеральної репетиції тощо. Рівень виконання включає власне проведення творчої справи. Наприклад, ступінь підготовки ведучих, якість гри акторів та інше.

Конкурси стимулюють дитячу творчість. Усім хочеться бути переможцем у якомусь змаганні.

Для проведення конкурсу правила-умови мають бути простими (їх вигадують діти разом із педагогом). Крім того, усі повинні знати терміни, у які він проводитиметься та яка нагорода чекає на переможців.

Гра – засіб багатогранний. Це і самостійна діяльність, що сприяє всебічному розвитку особистості, і засіб формування та згуртування колективу, і метод організації інших видів діяльності, і емоційний стан, і засіб спілкування.

У дитячому таборі має скластися система ігрової діяльності. В організаційний період основною формою є колективні творчі справи, які сприяють створенню дружного колективу.

Використовуються різні форми ігрової діяльності: народні ігри; ігри-вікторини; ігри на місцевості; веселий експрес; вечір ігор і сюрпризів, веселі старти.

В цілому ж, залежно від змісту та структури ігри поділяють на пізнавальні та інтелектуальні; творчі та сюжетно-рольові; рухливі та спортивні.

Створення колективу однодумців, захоплених спільною метою, важливою й цікавою для всіх справою, досягається через особливу організацію життєдіяльності колективу, головне місце у якій займають органи самоврядування. Одне з основних завдань педагога оздоровчого закладу – створити тимчасовий дитячий творчий колектив, який став би організатором, ініціатором цікавої та корисної діяльності. Головне, щоб створена дітьми модель самоврядування була їм цікава, реально діяла, а не існувала формально. Тут вирішальну роль відіграє педагог, який покликаний навчити, пояснити, допомогти. Для вирішення цього завдання вихователь, вожатий, повинні володіти знаннями особливостей дитячого громадського руху; знати інтереси та уподобання дітей; проявляти розуміння, тактовність, терпіння у ставленні до дітей та до їх вибору. Звичайно, простіше все зробити самому, але при цьому допускається величезна педагогічна помилка: це крах педагога, змарнований відпочинок дітей, відсутність колективу. Адже, якщо не навчити дітей по-справжньому творчо працювати, самостійно планувати, організовувати своє життя у таборі, вирішувати свої проблеми, діти виростуть байдужими, пасивними, а життя у таборі буде нудним і нецікавим.

4. Підсумковий період табірної зміни.

Підсумковий період зміни – це останній період табірної зміни під час якого відбувається підсумок, логічне завершення та закриття самої зміни. Звичайно, цей період ні в якому разі не можемо пропустити, адже у кожному таборі бути логічне і зрозуміле завершення. Підсумковий період в таборі є важливим етапом діяльності, під час якого організатори табору та учасники можуть підвести підсумки своєї роботи, висловити свої думки, поділитися враженнями та спогадами.

Метою підсумкового періоду табірної зміни є підведення підсумків діяльності у таборі.

Завдання : детально проаналізувати виховну роботу в загоні та виявити причини успіхів та невдач.

Цілі педагогів – допомогти кожній дитині осмислити і закріпити ті навички, які вона здобула у таборі (самостійність, рішучість, впевненість тощо), проаналізувати можливості кожної дитини через колективні справи та захопити дітей перспективою самовиховання. Також варто підготувати дітей до від'їзду додому, особливо на емоційному рівні, звернути увагу на охорону їх життя та здоров'я. Підготуватися до наступної табірної зміни (якщо вона буде).

Під час даного періоду активність дітей знижується, у них з'являється фізична та емоційна втома, але крім цього вони починають усвідомлювати, що зміна закінчується і вони скоро покинуть табір та не зможуть повернутися сюди. Тому вожаті мають прийняти позицію друга та наставника.

Як і в кожному періоді, тут є свої проблеми, а саме:

Різка падіння дисципліни. Діти відчують, що табірна зміна підходить до завершення і не дотримують раніше визначених правил.

Виникнення проблеми спілкування. Навіть, якщо діти здружилися під час зміни, то ця проблема все одно виникає. Варто зазначити, що під час формування дитячого колективу, у кожної дитини формується особистісне ставлення до іншої дитини. Під час спілкування хтось починає подобатися і виникає симпатія, хтось, навпаки, не подобатися (антипатія). Можна навіть помітити, що до кінця зміни великі колективи починають розпадатися на маленькі компанії, групки. Найчастіше між цими самими групками (компаніями) виникають дуже напружені стосунки. Роль та завдання вихователя або вожатого – ні в якому разі не допустити таких відносин у дитячому колективі. Педагог – організатор має не лише вміти зняти напругу між дітьми, а й попередити таку поведінку в колективі.

Варто зазначити, що у підсумковому періоді також є свої специфічні заходи (ігри). Вони мають бути емоційно насиченими, але й водночас спокійними.

Організаційні форми діяльності, що використовуються під час підсумкового періоду в таборі, можуть включати:

Підсумкові збори – зустрічі, під час яких організатори табору та учасники можуть обговорювати результати таборової діяльності, висловлювати свої думки та пропозиції, вирішувати питання, що виникають у зв'язку з організацією табору.

Розмови – індивідуальні чи групові розмови з учасниками табору, під час яких можуть обговорюватися різноманітні питання, такі як враження від

перебування в таборі, досягнення особистих цілей, співпраця та взаємодія з іншими учасниками табору.

Вогники (вогнища) – традиційна форма діяльності в таборі, під час якої учасники збираються навколо вогнища, щоб відсвяткувати успішне закінчення таборової програми. Під час вогників можуть відбуватися різноманітні розважальні та спортивні ігри, конкурси, а також виступи учасників табору.

Вогники прощання – дуже схоже на звичайні «вогники», але під час них діти діляться враженнями від прожитого у таборі. Часто у різних таборах є традиція розписувати футболки або ж заводити блокноти, в яких кожний має написати побажання, можливо, секрет тощо. Дуже часто на «вогниках прощання» діти висловлюють побажання на майбутнє своїм друзям, вожатому, працівникам табору

Лінійки - організована зустріч учасників табору з організаторами, під час якої останні можуть відзначити досягнення учасників табору, відзначити найактивніших та найкращих учасників, а також висловити подяку учасникам та інше.

Практичне заняття № 3

Нормативно-правова база діяльності дитячих оздоровчих закладів та організації літнього відпочинку дітей.

Мета. Познайомити з нормативно-правовим регулюванням літнього відпочинку дітей та молоді, правовими аспектами діяльності педагога, взаємостосунками педагога та дитини.

План.

1. Правові норми поведінки вихованців
2. Особливості роботи з дітьми обмеженими можливостями
3. Організація дисципліни в оздоровчих закладах.

Практикум:

1. Ознайомитись з нормативними документами, які визначають завдання та зміст роботи літнього оздоровчого табору та функціональними обов'язками його працівників.
2. Ознайомитись з різними варіантами організації роботи літнього табору та його загонів (скаутські, морські, екологічні, спортивні, табори відпочинку при школах тощо).

Основний зміст теми.

1. Правові норми поведінки вихованців.

Дитячий заклад оздоровлення й відпочинку постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для

оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

Дитячі заклади оздоровлення й відпочинку у своїй діяльності керується Конституцією України, Сімейним кодексом України, законами України «Про охорону дитинства», «Про позашкільну освіту» та іншими законами, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, указами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами та розпорядженнями центральних органів виконавчої влади, до сфери управління яких він належить, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами.

Основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, повноваження органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, правові, фінансові та організаційні засади утворення і діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, права, обов'язки та відповідальність усіх учасників процесу визначені Законом України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (від 04.09.2008 №375-VI із змінами). Конкретизуються ці положення у Типовому положенні про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, що затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2009 №422 (із змінами від 22.08.2018 №656).

Правові норми поведінки вихованців, дисципліна в оздоровчих закладах є досить актуальною. Робота з цієї теми має важливе значення для забезпечення безпеки та здоров'я дітей, а також формування в них соціальної взаємодії та поваги до прав інших.

Права та обов'язки вихованців дитячих оздоровчих закладів залежать від типу оздоровчого закладу, де вони перебувають. Однак, загалом, вихованці мають право на безпеку, освіту, медичну допомогу, харчування та інше.

Зокрема, до прав вихованців можна віднести:

- Право на повагу до особистості та недоторканність;
- Право на свободу думки, віри, слова;
- Право на медичну допомогу та захист від насильства;
- Право на освіту та культурний розвиток.

У свою чергу, обов'язки вихованців полягають у дотриманні правил поведінки та дисципліни в оздоровчому закладі. Вихованці повинні поважати права та гідність інших людей, дбати про майно оздоровчого закладу, дотримуватися чистоти та гігієнічних вимог.

2. Особливості роботи з дітьми обмеженими можливостями.

Дітьми обмеженими можливостями мають право на освіту та розвиток, так само, як і діти без обмежень. Проте, вони можуть потребувати додаткової підтримки та допомоги в оздоровчому закладі. Наприклад, діти з розумовими порушеннями можуть потребувати індивідуального підходу до навчання та виховання, а діти з фізичними обмеженнями можуть потребувати додаткових засобів підтримки.

Особливості поведінки дітей з обмеженими можливостями також можуть впливати на дисципліну в оздоровчому закладі. Наприклад, діти з аутизмом можуть мати труднощі зі сприйняттям правил поведінки та дисципліни, тому їм можуть потрібні індивідуальні підходи та підтримка педагогів. Правові норми поведінки вихованців в оздоровчих закладах мають важливе значення для забезпечення безпеки та здоров'я дітей, а також формування в них навичок соціальної взаємодії та поваги до прав інших. Вихованці мають права та обов'язки, які залежать від типу оздоровчого закладу, де вони перебувають. Діти з обмеженими можливостями можуть потребувати додаткової підтримки та допомоги в оздоровчому закладі, а їх поведінка може впливати на дисципліну в оздоровчому закладі. Педагоги та інші працівники оздоровчих закладів мають знати та дотримуватися законодавчих актів, які регулюють поведінку вихованців, а також використовувати ефективні методи виховання дисципліни та профілактики порушень правил поведінки.

У разі порушення правил поведінки та дисципліни в оздоровчих закладах, існують механізми вирішення конфліктів та захисту прав вихованців. Наприклад, педагоги можуть застосовувати різні методи виховання дисципліни, такі як стимулювання позитивної поведінки, педагогічні розмови, попередження та інші.

Правові норми поведінки вихованців та дисципліна в оздоровчих закладах є важливими аспектами виховання та навчання дітей. Дотримання прав та обов'язків вихованців забезпечує безпеку та здоров'я дітей, а також формує в них навички соціальної взаємодії та поваги до прав інших. Для ефективного виховання дисципліни та профілактики порушень правил поведінки вихованців, педагоги та інші працівники оздоровчих закладів повинні знати та дотримуватися законодавчих актів, використовувати ефективні методи виховання та дотримуватися механізмів вирішення конфліктів та захисту прав вихованців.

3. Організація дисципліни в оздоровчих закладах.

Дисципліна відіграє важливу роль у вихованні дітей. Вона допомагає забезпечити порядок та безпеку в оздоровчому закладі, формувати вихованців

як відповідальних громадян, а також допомагає розвивати в них навички самодисципліни та самоконтролю.

Дисципліна також впливає на ставлення дітей до навчання та виховання. Якщо у дітей виникає відчуття безладу та безпорядку, вони можуть відчувати стрес та незадоволення, що негативно впливає на їх навчання та виховання. У той же час, добре організована дисципліна може сприяти успіху у навчанні та вихованні дітей. Оздоровчі заклади мають свої особливості в організації дисципліни. Зокрема, у таких закладах використовуються інші методи виховання та навчання, ніж у звичайних школах та дитячих садках. Тут важливо забезпечити безпеку та здоров'я дітей, оскільки вони перебувають у новому середовищі та виконують різні фізичні вправи та заняття.

Особливості організації дисципліни в оздоровчих закладах також полягають у створенні сприятливої атмосфери, де діти відчують себе комфортно та зацікавлені у навчанні та вихованні. Педагоги та інші працівники оздоровчих закладів повинні знати особливості дітей, їхні потреби та інтереси, щоб створити оптимальні умови для навчання та виховання.

Отже, можна зробити наступні основні висновки:

- Правові норми поведінки вихованців в оздоровчих закладах визначаються різними законодавчими актами, які регулюють права та обов'язки вихованців.

- Дисципліна в оздоровчих закладах є важливим елементом виховання дітей та впливає на їхнє здоров'я, фізичний та психологічний розвиток.

- Організація дисципліни в оздоровчих закладах вимагає певних підходів та методів, зокрема, встановлення правил та обов'язків вихованців, контролю за їхнім дотриманням, позитивного підходу до виховання та використання соціальних програм.

- Порушення правил поведінки та дисципліни можуть мати серйозні наслідки для здоров'я та розвитку дітей, тому важливо знати механізми їх вирішення та проводити профілактичну роботу.

- Виховання дисципліни та дотримання правил поведінки вихованців не повинно бути зведене до контролю та насильства. Успіх у цій справі залежить від того, наскільки ефективно вдається узгодити інтереси дітей, педагогів та батьків, створити сприятливу атмосферу для розвитку дітей, зберегти безпеку в закладі та виховувати дітей, які були б здатні до самостійних дій та вільного прояву своїх інтересів.

Практичне заняття № 4

Охорона життя та здоров'я дітей у літній оздоровчий період

Мета: Попередження ситуацій, що викликають небезпеку для життя та здоров'я дітей, правила поведінки в екстремальних ситуаціях, основи виживання у місті, у лісі, на воді. Знати правила особистої гігієни, загартування дітей. Уміти надавати першу медичну допомогу при переломах, тепловому або сонячному ударах, опіках, укусах тварин, комах.

Основні поняття: режим дня, правові норми поведінки, техніка безпеки, санітарно-оздоровча робота, перша медична допомога.

План

1. Гігієна оздоровчого закладу (режим дня, гігієна харчування дітей, гігієнічні вимоги до спальних корпусів, гігієна купання, правила поведінки дітей біля водоймищ).

2. Техніка безпеки під час роботи з дітьми у літній період.

3. Використання природно-кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я і загартування, заняття фізичною культурою, спортом і туризмом в оздоровчому закладі.

4. Правила техніки безпеки та їх роль у попередженні дитячого травматизму (протипожежна безпека); дії керівника дитячого колективу в екстремальних випадках (поведінка при ушкодженні струмом, хімічними речовинами).

Практикум:

1. Розробити комплекс ранкової гімнастики в літньому оздоровчому закладі.

2. Підготувати 10 ігор на свіжому повітрі.

Основний зміст теми.

1. Гігієна оздоровчого закладу.

Раціональне та безпечне харчування в пришкільних таборах денного перебування забезпечується додержанням норм харчування, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» та «Порядком організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах», затвердженим спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 № 242/329 (zareєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.06.2005 за №661/10941).

Не допускається відкриття та експлуатації дитячих закладів санаторного типу, позаміських дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, наметових таборів, закладів позашкільної освіти, в яких будуть оздоровлюватися та

відпочивати діти без позитивного результату досліджень якості питної води на санітарно-бактеріологічні і санітарно-хімічні показники та погодженого чотириденного примірного меню та умов організації харчування дітей відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».

Вимоги стосовно утримання приміщень, території, обладнання дитячого оздоровчого закладу:

Не допускається завезення організованих груп дітей в оздоровчі заклади для дорослих (будинки та бази відпочинку, санаторії, пансіонати та комплекси цих закладів, туристичні бази тощо) за відсутності не пізніше ніж за 10 днів актів готовності до відкриття спеціальної комісії згідно з вимогами Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 172.

- Заборона іншим юридичним і фізичним особам використовувати територію, будівлі, місця, споруди, обладнання в цілях, не пов'язаних з освітнім процесом та життєдіяльністю дітей.

- Забороняється озеленення території деревами, кущами, колючими рослинами (акація біла, глід, шипшина та ін.) та отруйними плодами.

- Щодо утримання пісочниці (бокові огорожі, закриття на ніч, своєчасна заміна піску, перемішування та змочування піску перед грою).

- Фонтанні установки з мережевим водопостачанням та зливом стічних вод у каналізацію.

- Використовуються сонцезахисні засоби на майданчиках (влаштування навісів) і в приміщеннях.

- Проводяться дезінфекційні заходи, в тому числі боротися з комахами.

- Поверхні стін і стелі приміщень основного табору повинні бути гладкі, щоб їх можна було чистити (мити) і дезінфікувати. Колір стін і стелі основного корпусу мають бути світлими, дозволено використовувати натуральне дерево.

- Стіни виробничих і складських приміщень, харчові блоки повинні бути вистелені або пофарбовані по висоті 1,0 м (коридор – 1,5 м у висоту) вологостійким матеріалом, що дозволяє очищувати систему та використовувати вологу обробку дезінфікуючими засобами.

- Щодня всі локації дитячого оздоровчого табору прибираються з миючими засобами (допускається мило, кальцинована сода, синтетичні порошки). При цьому вікна в приміщенні відчинені, щоб було гарне провітрювання.

- Вологе прибирання спалень двічі (вдень і ввечері).

Санітарні вимоги до водних об'єктів, які використовуються як зони відпочинку та оздоровлення, передбачають, насамперед, відповідність їх сенсорним показникам, тобто відсутність на поверхні води плаваючих плівок, плям мінеральних масел, при цьому враховуються нафтопродукти, накопичення різноманітних домішок, і запахи. Так, навіть без лабораторних досліджень наявність тонкої плівки на поверхні шару нафти, запах нафти свідчать про перевищення ГДК (ГДК) цієї речовини у воді. Для гігієнічних процедур (купання) така вода непридатна.

Стан водойм, які використовуються для купання та оздоровлення, також залежить від мікробіологічного показника кількості лактозопозитивних кишкових паличок (ЛКК).. При перевищенні цих показників необхідне дослідження патогенного мікробного співтовариства для визначення збудників інфекційних захворювань. Мікробіологічні показники можна визначити тільки лабораторним шляхом за умови дотримання певних правил під час відбору проб.

2. Правила поведінки дітей біля водоймищ .

Першою умовою безпечного відпочинку у воді є вміння плавати. Хороший плавець почувається у воді спокійно і впевнено і в разі потреби може допомогти товаришу в біді. Навіть хороший плавець повинен завжди бути обережним, дисциплінованим і *суворо дотримуватися правил поведінки у воді:*

- Діти повинні купатися лише під наглядом дорослих.
- Не купатися і не пірнати в незнайомих місцях.
- Не пропливати повз заборонні знаки.
- Якщо течія піднялася, не варто панікувати, просто потрібно пливти за течією та повертися до берега поступово й неухильно.
- Не купатися в холодній воді, щоб уникнути переохолодження, оптимальний час перебування у воді 20-30 хвилин.
- Не купатися біля коловоротів, кораблів і човнів.

У літні місяці більшість жителів намагаються відпочивати біля води в річках, озерах, ставках та інших водоймах. Купання і плавання - це хороший, корисний і активний відпочинок. Вода – це велика розвага для дисциплінованої, обережної людини, але може завдати чимало неприємностей тим, хто не дотримується правил безпечної поведінки на воді.

Правила поведінки на воді для дітей:

- Купання дозволено у спеціально обладнаних місцях, визначених місцевою адміністрацією під наглядом дорослих (вчителя, керівника або батьків);
- Одночасний захід у воду групи до 10 дітей під наглядом відповідального, який вміє плавати та розуміється на техніці рятування на воді;

- Дітям забороняється купатися до огляду лікаря;
- Біля місця купання повинен бути медпункт, якщо медпункту немає, то купання повинно проводитися під наглядом медичного персоналу;
- Дітей роздягають і одягають під наглядом відповідальної особи;
- Дітей необхідно перевіряти до і після купання;
- Відповідальний повинен: Перед початком купання нагадати дитині правила поведінки у воді,
- Під час купання дитини, дорослі повинні постійно тримати дитину в полі зору на воді.

Варто пам'ятати, що вода не прощає помилок, тому дотримання встановлених правил і вимог безпеки може вберегти вас від нещасних випадків під час відпочинку біля водойми.

2. Техніка безпеки під час роботи з дітьми у літній період.

Під час організації літнього відпочинку дітей важливим є дотримання вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності, протипожежних правил, проведення профілактичної роботи щодо запобігання травматизму, проведення заходів щодо попередження отруєнь, профілактики шлунково-кишкових захворювань, дотримання вимог санітарного законодавства та протиепідемічних заходів. Діти, які прямують до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, обов'язково та своєчасно мають пройти медичний огляд та отримати медичну довідку встановленого зразка. Важливо вжити всіх необхідних заходів до початку проведення оздоровчої літньої кампанії. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку мають забезпечити усі належні умови з безпеки життєдіяльності дітей, зокрема, під час повітряної тривоги (наявність бомбосховищ, обладнаних під укриття підвалів, евакуаційного транспорту) відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 р. № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти», рекомендацій Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти (додаток до листа ДСНС від 14.06.2022 № 03-1870/162-2) та рекомендацій Державної служби якості освіти «Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки».

Літо – чудова пора! Тут і захоплюючі поїздки з рідними, і веселі ігри з друзями в таборах відпочинку. А ще – цікаві пригоди на прогулянці чи риболовлі, несподівані зустрічі. Літній відпочинок завжди йде на користь, якщо не відбувається нічого надзвичайного. А небезпека підстерігає відпочиваючих звідусіль, через їх необережність. На жаль, у літній сезон через необережність гине багато дітей і дорослих. Щоб відпочинок не викликав небажаних проблем, потрібно подбати про свою безпеку, причому заздалегідь.

В літню пору небезпечним може бути тепловий удар, який виникає при тривалому перегріванні організму, особливо при підвищених фізичних навантаженнях. Це може статися в походах, на відпочинку, в тісному одязі в спеку, в приміщенні з високою температурою, високою вологістю і недостатньою вентиляцією.

Що слід робити:

- носити головний убір з довгим сонцезахисним козирком, сонцезахисні окуляри та одяг із світлих натуральних тканин;
- не засмагайте на голодний або повний шлунок;
- якомога більше перебувайте в тіні;
- користуйтеся захисними кремами;

Небезпеку для здоров'я дітей становлять оси (шершень, оси звичайні) і бджоли, змії, кліщі, особливо алергіків. При укусі вони впорскують під шкіру отруту, яка може викликати місцеву або загальну реакцію.

Що слід робити (при укусах комах):

- по можливості видалити жало разом з отруйним мішком, підчепивши його за цвях, пінцет або голку;
- промити рану етиловим спиртом або нашатирним спиртом;
- прикласти до цього місця шматочок цукру, який допоможе витягнути з рани отруту і запобігти набряку або лід, щоб зменшити біль;
- пити міцний і солодкий чай;

Влітку дозріває багато фруктів і овочів і є можливість поласувати різними смаколикami. Але пік харчових отруєнь припадає саме на літо.

Що слід робити:

- завжди дотримуватися правил особистої гігієни;
- дбати про доброякісність продуктів харчування, дотримуватись правил їх зберігання;
- ретельно мити овочі та фрукти;
- пити багато рідини, щоб викликати блювоту;
- випити активоване вугілля;
- покласти хворого, зігріти, дати теплого німецького чаю;
- викликати лікаря або швидко допомогу.

Для розваг дітей необхідно обирати безпечні дитячі майданчики для ігор та розваг, вчити дітей переходити вулицю лише у встановленому місці, дотримуйтесь правил руху пішоходів, пам'ятати, що на дорозі заборонено їздити на самокатах і велосипедах.

Під час канікул, перебуваючи на вулиці та ставши учасником дорожнього руху, необхідно суворо дотримуватись правил дорожнього руху:

- На тротуарах і пішохідних доріжках тримайтеся правого боку;

- Дорогу можна переходити лише по пішохідних переходах, особливо по підземних і наземних переходах, а за відсутності таких переходів — по тротуарах або перехрестях доріг;

- У місцях з регульованим рухом повинні вести тільки сигнали регулювальника або світлофора;

- Виходити на дорогу позаду транспортних засобів, можна тільки переконавшись у відсутності інших транспортних засобів;

- Чекати транспортний засіб тільки на місцях висадки (зупинках), на тротуарах, узбіччях, не перешкоджаючи дорожньому руху;

- Якщо наближається транспортний засіб з увімкненим червоним або синім проблісковим маячком або спеціальним звуковим сигналом, утримайтеся від переходу проїжджої частини або негайно покиньте її;

- Категорично забороняється вибігати на дорогу, гратися на ній або поблизу неї, переходити дорогу поза пішохідним переходом або встановленим місцем;

- Пересуватися по дорозі на велосипеді можуть лише діти старше 16 років; мопеди і велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом і світловідбивачами: спереду - білого кольору, з боків - оранжевого, ззаду - червоного кольору; водій повинен бути в захисному шоломі; необхідно суворо дотримуватися правил дорожнього руху;

- Для катання на інших засобах (скейтборд, самокат, ролики та ін.) слід обирати місце на дитячих майданчиках та ін., на проїжджу частину виїжджати заборонено; Учні повинні виконувати зазначені правила, а також інші правила КРЕСЗ України, знання яких набуті на основах знань про здоров'я, виховних годинах, предметних заняттях;

- Дітям забороняється перебувати біля залізничних колій без допомоги дорослих;

- Під час користування транспортним засобом учні повинні сидіти або стояти лише у відведених для цього місцях, тримаючись за перила чи інше пристосування.

Під час канікул вдома, на вулиці, в літньому таборі, на території, учні повинні суворо дотримуватись *правил пожежної безпеки*:

- забороняється мати при собі легкозаймисті предмети, які можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, сигарети, легкозаймисті речовини, горючі рідини тощо);

- у жодному разі не виносьте на вулицю чи інше місце невідомі, сторонні предмети, особливо побутову техніку, не під'єднайте їх до домашніх та інших установчих розеток – це може призвести до вибухів та аварійних ситуацій;

- не наближайтеся до електроприладів, музичного обладнання, що працює від електрики. Користуватися електроприладами тільки сухими руками та в присутності батьків. У разі обриву проводів, неізолюваних проводів, іскріння проводів необхідно негайно повідомляти дорослих;

- не збирайтеся біля коридорів громадських установ, біля входів і виходів, у вестибюлях;

- під час участі в масових заходах не шуміти, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмуючі ситуації в приміщеннях, дотримуватись правил пожежної безпеки;

- при виникненні пожежної небезпеки (вогонь, іскри, дим) необхідно негайно вийти на вулицю (двері, балкон) і викликати допомогу. Викличте пожежну охорону за номером 101, введіть своє ім'я та прізвище, коротко опишіть ситуацію: пожежа, задимлення, кількість людей у приміщенні, залиште свій номер телефону.

3. Використання природно - кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я і загартування, заняття фізичною культурою, спортом і туризмом в оздоровчому закладі .

Використання природно-кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я та загартування є ефективним методом підтримання фізичного та психічного здоров'я людини. Заняття фізичною культурою, спортом та туризмом в оздоровчому закладі, який розташований в природному середовищі, може допомогти людям отримати максимальну користь для їх здоров'я та душевного стану.

Один з основних факторів, що сприяє зміцненню здоров'я в природному середовищі – це повітря. Чисте повітря збагачене киснем, а також має меншу кількість шкідливих речовин, порівняно з повітрям в містах. Це дає змогу збільшити кількість кисню, що потрапляє в легені та сприяє зміцненню дихальної системи.

Деякі природні умови також можуть мати позитивний вплив на здоров'я людини. Наприклад, вода – найважливіший ресурс для нашого організму. У закладах оздоровлення в природному середовищі є можливість використовувати природні джерела, які мають корисний ефект на організм, зміцнюючи його та допомагаючи позбутися стресу та напруги.

Заняття спортом та фізичною культурою також дуже важливі для здоров'я та загартування. Природні умови таких закладів, як гірські регіони, ліси, озера та річки, можуть стати ідеальними місцями для проведення різноманітних видів фізичної активності, які не тільки підтримують форму та здоров'я, але і допомагають зняти напругу та стрес.

Ранкова гімнастика, фізкультурні заняття та ігри, прогулянки, екскурсії, турпоходи, фізкультурні забави на вечорах та святах – це важливі компоненти оздоровчих програм в таборах. Вони не тільки забезпечують фізичну активність та розваги, але й сприяють загартуванню та зміцненню здоров'я.

Ранкова гімнастика та фізкультурні заняття можуть бути розроблені з урахуванням вікових особливостей учасників табору та їх фізичних можливостей. Вони допомагають збільшити витривалість, гнучкість та силу м'язів, зменшують ризик травм та сприяють загартуванню організму.

Прогулянки та екскурсії в природі сприяють не тільки фізичному, але й психічному здоров'ю. Природа має позитивний вплив на наше самопочуття та зменшує рівень стресу. Водночас, заняття спортом та активні відпочинок на свіжому повітрі допомагають уникнути негативних наслідків сидячого способу життя.

Турпоходи та фізкультурні забави на вечорах та святах також мають велике значення для загартування та зміцнення здоров'я. Вони допомагають розвивати координацію рухів, збільшувати витривалість та силу м'язів, а також сприяють розвитку соціальних навичок та комунікації.

Отже, ранкова гімнастика, фізкультурні заняття та ігри, прогулянки, екскурсії, турпоходи, фізкультурні забави на вечорах та святах – це важливі елементи оздоровчих

4. Санітарно-оздоровча робота.

Під час роботи в літньому оздоровчому закладі педагог-організатор повинен знати правила особистої гігієни, загартування дітей; уміти надавати першу медичну допомогу при переломах, тепловому або сонячному ударі, опіках, укусах тварин, комах.

Санітарно-оздоровча робота у таборі – це комплекс заходів та дій, спрямованих на забезпечення безпеки, здоров'я та комфорту дітей, які перебувають у таборі. Основна мета санітарно-оздоровчої роботи – це запобігання захворюванням та травмам дітей, що можуть виникнути в умовах перебування у великій групі та мінімізація їхнього впливу на здоров'я дітей.

До основних завдань санітарно-оздоровчої роботи у таборі належать:

- Забезпечення чистоти та гігієни в приміщеннях, їдальні, туалетах, душових.
- Проведення заходів щодо профілактики захворювань та підвищення імунітету дітей.
- Проведення занять та розваг з метою підвищення фізичної активності дітей та їх загартування.
- Надання першої медичної допомоги в разі потреби.

- Організація безпечних та здорових умов для проведення спортивних та розважальних заходів.

- Контроль за дотриманням правил безпеки та гігієни дітьми.
- Організація здорового харчування дітей.

Загалом, санітарно-оздоровча робота у таборі є дуже важливою для забезпечення здоров'я та комфорту дітей під час їхнього перебування в таборі. Вона включає в себе широкий спектр заходів, спрямованих на покращення умов перебування дітей та профілактику захворювань.

Санітарно-оздоровча робота у таборі має особливу важливість, оскільки діти перебувають у великій групі та можуть легко заразитися захворюваннями або травмуватися. Для забезпечення безпеки та здоров'я дітей, необхідно дотримуватися деяких правил:

1. Регулярне миття рук з милом та водою перед їжею, після відвідування туалету, після контакту з тваринами, сміттям та іншими предметами, що можуть містити бактерії та інші мікроорганізми.

2. Проведення загартування дітей з використанням різних методів, таких як гартування водою, повітрям, сонцем, зміну температур.

3. Регулярне вентиляювання приміщень, провітрювання ліжок та матраців, щоб запобігти поширенню захворювань.

4. Забезпечення чистоти в таборі, регулярне миття посуду, прибирання та сміттєвивіз.

5. Дотримання правил безпеки під час проведення спортивних та розважальних заходів, включаючи використання спеціального спорядження та захисних пристроїв.

Уміння надавати першу медичну допомогу є дуже важливим навиком, який допоможе врятувати життя дитини. До основних навичок надання першої допомоги входять:

1. Перевірка на наявність свідомості та дихання.
2. Виклик швидкої медичної допомоги в разі необхідності.
3. Припинення кровотечі та надання допомоги при переломах.
4. Надання допомоги при опіках, тепловому або сонячному ударі, укусах тварин і комах.

Практичне заняття № 5

Планування виховної роботи літнього оздоровчого табору.

Мета: ознайомитися з системою планування роботи в літніх оздоровчих таборах; формування практичних умінь планувати життєдіяльність дітей.

Основні поняття: педагогічна діагностика, розвідка справ і друзів, план-сітка, календар літа, розпорядок дня, педагогічний щоденник.

План.

1. Педагогічна діагностика в роботі педагога-організатора.
2. Специфіка планування роботи з дітьми в літній період.
3. Розпорядок дня літнього оздоровчого табору.
4. Щоденник спостережень педагога-організатора.

Практикум:

1. Змодельювати проведення колективних творчих справ: День іменинника, Літературний хокей, Щасливий випадок, театральний фестиваль, квест. Тематичні дні в таборі: день України, творчості, природи, гумору, родини тощо.
2. Підготувати і провести ділові ігри «Розвідка справ і друзів», «Аукціон ідей», «Фестиваль захоплень» та скласти перелік можливих справ дитячого колективу.
3. Розробити орієнтовну план-сітку життєдіяльності дитячого колективу на зміну.
4. Створити власний «банк ідей», зібравши до нього якнайбільше цікавих справ, ігрових програм, сценаріїв свят тощо.
5. Підібрати анкети, тести, ігри, творчі завдання та інші методики для вивчення і діагностики дітей.
6. Виписати та ознайомитися з історією та традиціями найбільш визначних свят і цікавих дат, днів, народних та релігійних свят наступного літа. До календаря літа підібрати матеріал для розповідей, бесід, екскурсій, конкурсів.

Основний зміст теми.

1. Педагогічна діагностика в роботі педагога - організатора

Педагогічна діагностика в роботі педагога - організатора – це педагогічна діяльність, спрямована на вивчення і пізнання стану об'єктів виховання з метою співробітництва з ними і управління процесом виховання

При діагностичному підході до формування загальної мети виховання, визначають такі основні компоненти:

- а) соціальні риси;
- б) власний життєвий довід;
- в) інтелектуальні риси;
- г) генетичні риси.

Основні методи педагогічної діагностики.

I. Загальні методи вивчення особистості і колективу:

- а) інформаційно – констатуючі (анкета, інтерв'ю, бесіда, анкета - коментар, ранжування);
- б) оцінюючі (рейтинг): компетентні судді, експертна оцінка, незалежні характеристики, оцінка, самооцінка.

II. Продуктивні методи: вивчення творчості учнів, тести-особистісні, тести-ситуації.

III. Дієво-поведінкові методи: спостереження (пряме, опосередковане спостереження - включення і т.д.), дискусії, диспути, аналіз у взаємодії, ситуації (природні, штучні), соціометричні методи, встановлення референтності особистості і колективу.

Така класифікація методів педагогічної діагностики дозволяє визначити зв'язок між методами діагностики, можливостями створених з їх допомогою моделей, описати і прогнозувати результат виховання і сам процес досягнення педагогічної мети.

Функції кожного окремого методу можуть змінюватись залежно від засобу його використання і від того, яку інформацію з допомогою конкретного методу ми хочемо отримати.

Педагогічна діагностика, як один з найважливіших етапів впровадження виховних технологій, дозволяє об'єктивно оцінити результати виховної роботи, побачити сильні і слабкі сторони впливу на учнів, учнівський колектив, сприяє переходу процесу діяння учнів в саморух.

Діагностика особистості школяра – це виявлення індивідуальних особливостей рівнів вихованості кожної дитини та загального її розвитку.

При цьому вивчається:

- а) спрямованість особистості (потреби, інтереси, переконання, ціннісні орієнтації, мотиви, установки, система ставлення);
- б) пізнавальна і навчальна культура, навички НОП;
- в) здоров'я і фізична культура;
- г) культура поведінки і спілкування;
- д) умови сімейного виховання;
- е) характерологічні особливості (характер, темперамент, воля, пам'ять, звички).

На думку В. Сухомлинського головною точкою, де теорія межує з практикою виховання, – це знання дитини. На першому місці стоїть знання здоров'я, фізичного розвитку дітей, характеристика умов для їх різнобічного розвитку. Предметом особливої уваги є аналіз індивідуальних особливостей розумового розвитку, емоційної культури, моральних якостей дітей.

Необхідні дані вихователь збирає, вивчаючи путівки, медичні картки дітей, при зустрічах з батьками, проводячи спостереження, бесіди, анкетування. Доцільно провести колективно-творчі ігри, які дозволяють глибше познайомитися з дітьми і встановити характер міжособистісних взаємовідносин в загоні. Наприклад, ланцюжок знайомств, гра на дотик «Хто я?», акція «Знаю, умію, навчу».

Оформляються відомості про дітей у вигляді таблиці, в графах якої коротко записується необхідна інформація. На основі цих даних складається психолого-педагогічна характеристика загону і визначаються виховні задачі на період зміни.

Допоможуть педагогу-організатору отримати таку інформацію перші колективно-творчі справи та ігри типу «Концерт-ромашка», «Розповідь-естафета», «Снігова лавина», «Захист власних творчих інтересів», «Вогник знайомства», «Збори знайомства в таборі», методику проведення яких ми розглянули в попередньому розділі.

2. Специфіка планування роботи з дітьми в літній період

Планування виховної роботи в таборі вимагає певної послідовності, систематичності та наступності. Приступаючи до планування, вожаті та вихователі вивчають державні документи з питань виховання підростаючого покоління, ознайомлюються з навчальними матеріалами профільних організацій, а також публікаціями в освітній пресі з питань організації літнього відпочинку дітей та підлітків. Дуже важливо враховувати важливі дати та свята, які припадають на цей період, події в країні та за кордоном, пам'ятні літні дати в календарі, місцеві умови та можливості, вікові та індивідуальні особливості учнівської та підліткової молоді.

План роботи буде ефективним за умови дотримання вихователем певних методичних вимог.

- Забезпечувати єдність мети і завдань, змісту і форми виховної роботи на практиці;
- Врахувати характер роботи контингенту та табору в цілому;
- Підтримувати ініціативи дітей.

В кожному таборі складаються перспективний плану на літо, план-розклад роботи табору та зміни загону, план-сітка роботи загону, план гурткової та клубної роботи за інтересами, план роботи вожатих (вихователів), методистів табору з виховної роботи, конкретні плани підготовки та проведення різноманітних заходів у таборі.

- Вимоги до планування:
- Суспільно корисне спрямування, єдність із сучасністю.
- Потреба чіткої, конкретної та практичної роботи, підпорядкованої визначеним цілям.
- Послідовність, конкретність і здійсненність плану впровадження.
- Урахування вікових особливостей.

Директор табору разом з методистами, заступниками та іншими працівниками складає проектні плани роботи на кожен період зміни. Він

обговорюється та затверджується Радою школи перед відправленням дітей у табір.

Кошторисний план може включати такі розділи: опис території табору, матеріально-технічної бази, виховних завдань; змісту та основних напрямів виховної діяльності табору: національне виховання, суспільно корисна організація праці та трудове виховання, розвиток допитливості та пізнавальної активності, естетичне виховання та розвиток особистості, комунікативна культура, фізичне виховання, туристично-екологічна робота, організована та систематична робота, дитяча автономна школа в табірних умовах тощо.

На одну зміну складається план-розклад з урахуванням завдань і пропозицій підрозділів, зазначених у перспективному плані табору. Перед початком планування старший вожатий на організаційних зборах знайомить учасників з перспективами літнього табору, викликами оздоровчої трансформації та традиціями табору. Для активізації учнів (загонів) Рада табору оголошує конкурс на кращу пропозицію плану та проводить розвідку корисних справ. Після обговорення пропозиції рада табору складає план-графік роботи табору і визначає, на які загони і члени ради табору покладається підготовка і виконання тієї чи іншої справи.

Розклад табору зазвичай складається з трьох розділів: загальні питання табору, проведення заходів, робота в загоні та реабілітація. У додатку до плану наводяться розклади занять з фізичної культури, гуртків, клубів, відділень.

На основі цього плану складається план-сітка роботи табору на кожен зміну, яка вивішується на видному місці для загального огляду.

При складанні календарного плану, насамперед, необхідно враховувати пропозиції дітей. У той же час буде корисно залучати дітей до планування роботи підрозділів, таких як:

1. Конкурс на кращу пропозицію плану роботи гуртка із залученням до плану всіх учнів з урахуванням захоплень, інтересів та побажань дітей гуртка.

Спільно з організаторами конкурсу необхідно продумати форми заохочення груп та окремих дітей. Переможець конкурсу отримає право стати організатором запропонованого заходу. На честь переможця може бути зроблене вітання чи подяка. За результатами конкурсу найцікавіші та найкорисніші пропозиції вносяться до плану загону.

2. Анкета "Я хочу це робити. Я хочу бути таким!" Основні питання анкети такі: Яку роботу пропонує виконувати заклад? Яким організатором заходів ви хотіли б бути? Відповіді на питання анкети дають можливість включити найважливіші та найцікавіші моменти у свій план.

3. Газета "Як справи?" У газетах є вільне місце лише для запитань і відповідей. Як ви проводите в школі дискусії, екскурсії, конференції тощо? Які враження від попередніх шкіл чи таборів вам найбільше запам'яталися?

4. Усне опитування «Ваші думки, пропозиції».

5. «Звіт пропозицій». На дошці оголошень висить великий конверт чи коробка «Хочу – пропоную». Щоб зробити скарбничку більш ефективною та стимулювати дітей до творчості та ініціативи, ви можете оголосити протягом дня декілька ідей або написати на дошці оголошень ідеї, які ви отримаєте від дітей.

У період планування слід враховувати, що найменші школярі потребують особливої уваги та догляду. Тому для дітей початкових класів необхідно включити в план роботи ігри, конкурси та змагання. Рада загону розглядає пропозиції дітей, вожатих, вчителів і вносить найцікавіші пропозиції до проекту календаря.

На зборах загону голова ради загону повідомляє дітям проект плану. Вони можуть вносити зміни, доповнення або модифікації. План роботи разом із усіма змінами затверджується шляхом всенародного голосування. На цьому ж засіданні визначається відповідальний за кожне завдання (це може бути секція, творча група чи окремих учень). При розподілі завдань важливо, щоб ніхто не залишився без конкретних завдань і без доручень.

Кількість запланованих справ має бути реалістичною. У плані роботи на день закріплюються питання підготовки табору та загону, режимні моменти, питання, які регулярно проводяться і стали частиною повсякденного життя в таборі (прогулянки, плавання, фізкультура та ін.). Він може бути у двох варіантах (на випадок дощу) і складається з наступних частин: дата, час події по годинах, окремі завдання на день (реквізити), виконання обов'язків.

Залежно від змісту своєї роботи учасники загону створюють ініціативні групи для проведення конкретних заходів. Наприклад, готуючись до відкриття табору, кожен загін має підготувати привітання, прикрасити місце, вивчити пісні тощо.

На основі щоденного плану підрозділу завідувач-організатор разом із працівником табору складає зведений план табору наступного дня та приклеює його до дошки «Сьогодні в таборі». За наявності звичайних розкладів табору та канікул можна скласти комплексний план із яскравою програмою дня.

Майже третина всіх дітей, які відпочивають у ШОТі, навчаються в початковій школі. Вожатим і вихователям необхідно ставитися до них з особливою увагою і теплотою. Плануючи роботу з молодшими школярами, слід мати на увазі, що діти в цьому віці не можуть довго займатися однією справою,

одноманітність їх виснажує. Тому план загону на день повинен передбачати чергування різних занять (спортивних, тренувальних, трудових тощо).

Колективну роботу загону слід поєднувати з організованим відпочинком у вільний час (спокійні ігри, читання книжок, спілкування з друзями тощо). Молодші школярі люблять ігри, різноманітні конкурси, люблять малювати, майструвати, подорожувати. Для загартовування дітей краще планувати більше прогулянок, рухливих ігор на свіжому повітрі. Правильна організація фізичних навантажень, прогулянок, чергування відпочинку і активної діяльності, поєднання праці і відпочинку є найважливішими умовами зміцнення здоров'я молодших школярів. Знання природи, природоохоронна діяльність посідають чільне місце у змісті навчально-виховної роботи дітей.

Плануючи роботу з учнями початкових класів, вожаті (вихователі) враховують місцеві умови, календарні дати, побажання дітей, напрацювання, отримані від учителів протягом літа.

Молодші школярі активно беруть участь у виховній діяльності всього табору. Тут допомагає дружба старших і молодших підрозділів. Для успішної організації спільної роботи вожатий погоджує з керівником свої плани. Лише за одну зміну діти можуть взяти участь у 3-4 регулярних заходах табору. Це можуть бути свята Нептуна, конкурси малюнків «Я бачу світ», свята відкриття та закриття табірних змін. Останні дві справи планують і проводять загони спільно з іншими.

3. Розпорядок дня

Успішна робота табору залежить не тільки від того наскільки цілеспрямована робота, але й наскільки правильно організований у ній режим дня (розпорядок дня).

Від розпорядку залежить підвищення працездатності і попередження втомлюваності. Дотримання режиму сприяє зміцненню здоров'я, створює життєрадісний настрій, виховує дисциплінованість, акуратність та організованість.

Розпорядок дня має відповідати психолого-педагогічним, гігієнічним і віковим особливостям дітей. Також, він поєднує різні форми діяльності дітей.

Розпорядок дня може бути сталим протягом усієї табірної зміни, або ж змінюватися кожного дня. Слід зауважити, що коли розпорядок змінюється, то він не зазнає значних змін. Такі пункти як : підйом, ранковий туалет, обід, полуденок, вечеря і відбій мають бути сталими завжди.

Розпорядок дня в літньому таборі може відрізнитися в залежності від конкретного табору та його програми, але зазвичай він має наступний загальний вигляд:

Розпорядок дня	
Орієнтовний графік, за яким всі живуть і взаємодіють протягом табору	
07:30	Підйом
07:30 - 07:45	Ранковий туалет
07:45 - 8:00	Руханка
8:00 - 08:30	Підготовка до сніданку
8:30 - 9:15	Сніданок
09:30 - 11:00	Перше заняття
11:00 - 11:20	Перерва
11:20 - 13:00	Друге заняття
13:00 -13:30	Обід
13:30 - 15:00	Вільний час
15:00 - 16:30	Третє заняття
16:30 - 17:00	Підвечірок
17:00-19:00	Підготовка до вечора, дозвілля
19:00 - 19:30	Вечеря
19:30- 22.00	Вечірня програма
22:00-22:30	Нічна булка
22:30 - 23.00	Підготовка до сну, вечірній туалет
23:00	Відбій
<small>* заняття відбуваються по роях, план занять здійснюється згідно програми табору та коригується щодня в залежності від погоди та стану учасників.</small>	

Цей розклад може змінюватися в залежності від погодних умов, здоров'я дітей та інших непередбачуваних обставин. Також він може бути дещо відрізнятися від табору до табору, в залежності від програми та режиму дня, що приділяється певним видам діяльності. Важливо, щоб розклад дня відповідав віковим особливостям учасників табору та був насиченим цікавими та корисними діяльностями.

4. Щоденник спостережень педагога-організатора.

Після закінчення літньої педагогічної практики кожний здобувач вищої освіти здає щоденник практики, який обов'язково містить відгук здобувача вищої освіти про проходження практики, підписаний керівником і завірена печаткою установи, куди він був направлений для проходження практики.
https://zu.edu.ua/teaching_norm.html

Щоденник практики є офіційним документом — звітом про діяльність студентів у таборі та контрольним документом, за яким керівники навчальної практики відстежують хід літньої практики.

Також кожен педагог-організатор веде щоденник спостережень, де він планує роботу в загоні, записуючи спостереження та аналізуючи діяльність. Навчальний щоденник заповнюється щоденно, залишається у студентів і

перевіряється керівником практики оздоровчого табору під час літньої педагогічної практики. Відсутність щоденника вважається порушенням навчальної та виробничої дисципліни. Він може бути у звичайному зошиті або фотоальбомі. Він базується на щоденних записах, які формуються за періоди змін (організаційні, основні, підсумкові).

«Щоденник спостережень» – це результат творчості та думки студента, він не тільки допомагає організувати час, а й вчить аналізувати свою роботу. Водночас щоденник є також робочим документом для інтернів, щоб кожен день аналізувати, підсумовувати, узагальнювати та формулювати плани на майбутнє. Щоденник заповнюється за встановленою формою, зручною для аналізу змісту роботи в таборі.

Зразок щоденника

1 сторінка

Щоденник педагога-організатора

Студента-практиканта (П.І.П., група, факультет) _____

Літній оздоровчий заклад _____

Загін _____

Зміна _____

Час проходження практики _____

Керівник закладу _____

Заступник керівника закладу з виховної роботи _____

2 сторінка

Назва, девіз загону, загонова пісня, актив загону та інші матеріали, які були ритуальними в загоні.

3-6 сторінки

Склад загону, за яким закріплений студент-практикант

Відомості про дітей загону

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Школа, клас	Домашня адреса	Відомості про батьків (ПП, місце роботи)	Улюблені заняття, захоплення

7 сторінка

Орієнтовний розпорядок дня літнього оздоровчого закладу

8 сторінка

План-сітка загально табірної виховної роботи

9 сторінка

План-сітка виховної роботи загону

Дата і час роботи	План роботи на день	Психолого-педагогічний аналіз робочого дня

10 сторінка

Особистий план роботи студента-практиканта на день.

Аналіз робочого дня описується за схемою:

1. Які виховні цілі та педагогічні завдання були висунуті?
2. Що було проведено протягом дня в загоні (КТС, трудові завдання, екскурсії, рухливі ігри)?
3. Які емоційні стани переважали у дітей протягом дня?
4. Як діти ставились до проведення конкретної справи, як готувалися, яку брали участь (хто був лідером, хто пасивним, які міжособистісні стосунки склалися між дітьми), яке враження залишилося після проведення справи?
5. Чи були досягнуті висунуті цілі на день?
6. Висновки.

Практичне заняття № 6

Педагогічні основи дитячого самоврядування в літній період.

Мета: ознайомити здобувачів зі структурою, правилами дитячого самоврядування, розкрити роль педагога в організації дитячого самоврядування, ознайомити з алгоритмом колективного творчого планування, сформулювати уміння організації дитячого самоврядування на основі педагогіки партнерства.

Основні поняття: самоврядування, основи дитячого самоврядування, структура дитячого самоврядування, етапи супроводу самоврядування в дитячому колективі, колективне творче планування, колективно-творча справа, види колективних творчих справ.

План

1. Самоврядування в умовах закладів оздоровлення та відпочинку дітей в літній період.
2. Роль педагога-організатора в управлінні дитячим самоврядуванням.
3. Колективне творче планування, колективно-творча справа.

Практикум:

1. Скласти орієнтовний перелік доручень дітей загону.
2. Ознайомитись з досвідом дитячого самоврядування ДП «УДЦ «Молода гвардія».

3. На основі методики КТС розробити модель однієї з форм життєдіяльності дитячого колективу в таборі.

Основний зміст теми

1. Самоврядування в умовах закладів оздоровлення та відпочинку дітей в літній період.

Самоврядування в умовах закладів оздоровлення та відпочинку дітей в літній період – це один з напрямів організації тимчасового дитячого колективу, що забезпечує комплексний виховний вплив на вихованців шляхом їх залучення до підготовки, планування і систематичної участі у справах табору (загону), і є основою їх подальшої активної позиції у дорослому житті.

Основи дитячого самоврядування:

1. Зміст дитячого самоврядування полягає у тому, щоб навчити дітей жити за законами демократії й гуманізму, сформувати у них навички демократичних стосунків та збагатити їхній особистісний досвід.

2. Самоврядування в закладах оздоровлення та відпочинку дітей передбачає виконання подій спільної та самостійної дитячої діяльності, що забезпечує необхідну динаміку незалежних, демократичних, діяльнісних стосунків у дитячому середовищі.

3. Дитяче самоврядування зростає та реалізується навколо підготовки й виконання справ, подій, акцій, занять у закладі оздоровлення та відпочинку.

4. Виникнення дитячого самоврядування – результат роботи педагогічного й дитячого колективів із визначення елементів, зв'язків, якостей системи.

5. Обов'язок педагогів організаторів – діагностувати (не регламентувати) стан міжвікових й міжгрупових стосунків, проблематизувати діяльність, у якій складаються ці взаємини, надавати допомогу й підтримку тим дітям, що мають потребу у зміцненні власної управлінської позиції.

Значення самоврядування:

1. Організація тимчасового дитячого колективу.
2. Сприяння саморозвитку й формування життєво важливих особистісних цінностей:

- самооцінки (оцінка особистістю самого себе, своїх сил, можливостей, адекватне відношення до своєї особистості);
- самостійність (вміння самому знаходити шляхи до вирішення завдань та особистісно нести за це відповідальність);
- самоорганізація (раціональна й усвідомлена організація власної діяльності);
- самоповага (повага до своєї особистості, впевненість у собі, віра у власні сили, що з'являються після успішної справи);

- саморегуляція (здатність контролювати свою поведінку і почуття).

Структура дитячого самоврядування. Органи самоврядування потрібні для того, щоб розширити уявлення дітей про демократичні норми життя, сформувати у них особистісну відповідальність за спільні справи, розвивати активну життєву позицію, ініціативу, самостійність, активність тощо. До структурних складових самоврядування можна віднести організацію різних рад чи комісій (трудова, культурна, побутова, інформаційна, спортивна, дозвіллева тощо), ініціативних груп, лідера, його заступників тощо.

Структура самоврядування повинна бути такою, щоб воно не тільки вирішувало поточні завдання, а й працювало на перспективу майбутньої участі підростаючого покоління в органах державного і громадського управління і самоврядування.

Класифікація органів дитячого самоврядування:

- *законодавчі* (референдум, зльоти, збори, ради, конгрес, конференція, лінійки та інші форми) – обирають систему самоврядування в таборі та її органи, приймають програму життєдіяльності та закони табірної життя, дають оцінки роботи колективу, розглядають інші важливі проблеми табору;

- *виконавчі* (уряд, міністерства, президії, бюро, комітети, комісії, сектори, штаби, пости, команди, ради справи, ініціативні групи та інші форми) – відповідають за реалізацію прийнятих програм, є школою громадянської активності, ініціативи, активності і творчості;

- *гласності* (прес-центр, радіоцентр, агентство, телестудія, кореспондентський пост, центр громадської думки, тощо) – інформують про стан вирішення проблем життєдіяльності табору і первинних груп, окремих дітей, успіхи і недоліки в роботі різних структур дитячих об'єднань; стимулюють і корегують роботу дитячого колективу;

- *органи дитячого правосуддя* (конфліктні групи, комісія рівних, соціологічні центри, коло друзів та інші) – допомагають всім у вирішенні конфліктних ситуацій, стабілізують стосунки в колективі, забезпечують мажорний лад в життєдіяльності табору.

Функції дитячого самоврядування:

- організація дозвіллевих заходів, акцій;
- проведення конкурсів, виставок різних напрямів і тем;
- ведення загонових куточків, систематичний аналіз деяких рубрик;
- дослідницька робота краєзнавчого характеру;
- планування роботи колективу/табору на зміну;
- створення різноманітних гуртків, товариств, об'єднань, секцій за інтересами;
- сприяння творчій і спортивно-оздоровчій діяльності вихованців;

- волонтерська діяльність та організація самообслуговування тощо.

2. Роль педагога-організатора в управлінні дитячим самоврядуванням.

Етапи супроводу самоврядування в дитячому колективі.

Завдання педагога-організатора.

Формуючий.

- діагностика можливостей та вподобань загону;
- виявлення активу й пасиву через залучення дітей до спільної діяльності;
- формування творчих груп тимчасового дитячого колективу;
- знайомство дітей з існуючими обов'язками та дорученнями;
- розподіл доручень і пояснення їх значення;
- вибори керівних органів самоврядування;
- складання плану роботи загону та його оформлення;
- вибір делегатів до тимчасових дитячих об'єднань;

Діяльнісний.

- проведення майстер-класів та тренінгів з метою підготовки дітей до організації та проведення заходів;
- реалізація дитячим колективом плану роботи;
- забезпечення умов для активної участі кожного члена групи/колективу;
- участь у реалізації задумів та проєктів органів самоврядування;
- використання методів і прийомів заохочення до активної участі дітей;
- підтримка дитячих ініціатив;

Аналітичний.

- підведення підсумків роботи органів самоврядування;
- оцінка рівня проведених заходів, згідно плану роботи;
- визначення досягнень кожного з членів тимчасового дитячого колективу;
- збір звітів роботи лідерів загонів;
- нагородження.

3. Колективне творче планування, колективно-творча справа.

Перебування в літньому оздоровчому таборі має стати для дитини яскравим, наповненим працею та грою, творчістю та дружбою, мрією і радістю життям. Діяльність – одна з безперечних умов створення, розвитку і становлення колективу, формування особистості; тільки в колективній різноплановій діяльності можливе здійснення органічної єдності особистого і суспільного.

Колективна творча діяльність – це спосіб організації саме такого життя. Колективна творча діяльність у таборі сприяє більш швидкому формуванню тимчасового дієвого й дружнього колективу. Методика колективної творчої

діяльності – це спосіб організації життя дитячого колективу, за якого діти та дорослі як партнери в спільній справі піклуються про поліпшення, зміну на краще навколишнього життя та самих себе; організують і аналізують свою діяльність усі разом через накопичення, осмислення та вибір думок, ідей. У ході спільної діяльності формуються і розвиваються стосунки дружби, поваги, взаєморозуміння й турботи.

Колективна творча справа – це сукупність певних дій спрямованих на загальну користь, справа колективна, оскільки в її плануванні, підготовці, проведенні, обговоренні беруть участь усі члени колективу. Колективна творча справа – це спільний пошук кращого вирішення життєво важливих проблем, бо вона створюється разом – діти і педагог-організатор – виконує, організовує, мислить, вирішує, оцінює.

Колективне творче планування – це творча організаційна справа, що передбачає планування діяльності загону на зміну, а саме визначення 3-4 конкретних заходів, до підготовки та проведення яких будуть залучені діти (кожна творча група).

Завдання педагога-організатора – спрямувати КТС на збагачення колективу й особистості суспільно цінним досвідом, на розвиток найкращих людських здібностей, потреб, стосунків.

Основні положення колективно творчого виховання:

- діалог всіх точок зору;
- повага до особистості дитини, унікальної її позиції в світі;
- соціальна спрямованість діяльності;
- колективна діяльність як засіб створення потужного творчого поля;
- використання феномену групового впливу на індивідуальні здібності особистості;
- створення умов для виявлення та розвитку основних характеристик творчої діяльності.

Процес підготовки та проведення педагогом-організатором колективних творчих справ.

- Попередня робота педагога-організатора (визначення виховних завдань колективно-творчої справи).
- Колективне планування (діти разом з педагогом складають план майбутньої колективно-творчої справи).
- Підготовка колективно-творчої справи (створений проєкт справи уточнює організаційна група, визначають мікрогрупи, проводять періодичні обговорення, коригують дії мікрогруп і окремих дітей).

- Підсумковий етап роботи – проведення колективно-творчої справи (кожен член колективу має можливість виявити власні творчі можливості, показати результати колективно-творчої справи).

- Колективні підсумки (ретельний аналіз усього ходу підготовки та проведення колективно-творчої справи з метою позитивної оцінки мікрогруп, окремих дітей).

Види колективних творчих справ:

- організаційні: збори, колективне планування, лінійки, підготовчі етапи всіх запланованих творчих справ тощо;
- суспільно-громадські: усні журнали, блоги, місто веселих майстрів, святковий сюрприз, клуб юних парламентарів, жива газета, прес-конференція, круглий стіл, мітинг тощо;
- пізнавальні: подорожі-знайомства, вікторини, естафета улюблених занять, турнір-вікторина, захисти проєктів, виставки творчості, турнір знавців, пізнавальні заходи, Що? Де? Коли? тощо;
- трудові: десанти, акції, робота волонтерського руху, виконання санітарного режиму, економічні ділові ігри тощо;
- художньо-естетичні: виставки дитячої творчості, поетична свічка, конкурс пісень, загадок, розробка сценаріїв до свят, художній калейдоскоп, вечори відпочинку, вечори творчості, імпровізовані виступи за визначеною програмою, літературно-художні конкурси, театральні постановки тощо;
- спортивно-туристичні: малі олімпійські ігри, шахові турніри, футбольні турніри, походи, екскурсії, конкурсні прогами, спортивні ігри, свято «Сила і грація» тощо.

Практичне заняття № 7

Ігрова діяльність дітей в літній період.

Мета: ознайомити здобувачів з різновидами дозвіллевої діяльності, ігрової діяльності, з методикою організації та проведення ігор під час літнього відпочинку дітей, з обладнанням дитячих ігротек та ігрових майданчиків, сформувати вміння використовувати технології ігрової діяльності в роботі дитячого табору.

Основні поняття: дозвілля, види дозвілля, принципи дозвілля, педагогіка дозвілля, гра, ігрова діяльність, види ігрової діяльності, ігрові форми роботи з дітьми, ігротека.

План

1. Основи педагогіки дозвілля.
2. Види ігрової діяльності та ігрові форми роботи з дітьми.
3. Дитячі ігротеки та ігрові майданчики.

Практикум:

1. Підібрати та вивчити 10-15 рухливих ігор.
2. Розробити сценарний план ігрової програми.
3. Скласти резервний план роботи на день в негоду.

Основний зміст теми

1. Основи педагогіки дозвілля.

Дозвілля – це час занять, за допомогою яких відбувається в основному відновлення фізичних, розумових та психологічних сил дитини, витрачених у сфері навчання та праці. Дозвілля – це задоволення особистих інтересів і домагань дітей.

Види дозвільної діяльності:

1. Пізнавально-освітня діяльність .
2. Фізична праця.
3. Спілкування.
4. Громадська діяльність та участь у релігійних обрядах.
5. Самодіяльна творчість та любительські заняття.
6. Розважально-ігрова діяльність.
7. Спортивні та фізичні заняття, туризм.
8. Пасивний відпочинок.

Принципи організації дозвілєвої діяльності:

- принцип загальності і доступності – можливості залучення, заохочення всіх без винятку дітей в сферу діяльності дозвілєвих установ з метою задоволення їх творчих потенціалів, дозвілєвих запитів й інтересів;
- принцип самодіяльності – реалізується на всіх рівнях дитячого дозвілля: від аматорського об'єднання до масового свята, ґрунтується на творчій активності, захопленні та ініціативі дітей;
- принцип індивідуального підходу – врахування особистих запитів, інтересів, нахилів, здібностей, можливостей, психофізіологічних особливостей і соціального середовища існування дітей при забезпеченні їхнього дозвілля;
- принцип систематичності і цілеспрямованості – здійснення дозвілєвої діяльності на основі планомірного і послідовного поєднання безперервності і взаємозалежності в роботі всіх соціальних інститутів, покликаних забезпечувати дозвілля дітей;
- принцип спадкоємності – забезпечує культурну взаємодію і взаємовплив поколінь;

- принцип цікавості – полягає в створенні невимушеного емоційного спілкування, яке виникає в результаті організації всього дозвілля на основі гри і театралізації.

Педагогіка дозвілля – це галузь педагогіки, що вивчає особливості організації та проведення дозвілля з метою розвитку особистості. Основна мета педагогіки дозвілля полягає в тому, щоб сприяти розвитку творчих здібностей, фізичного і психічного здоров'я, виховання інтересу до самоосвіти, формування життєвих цінностей та розвитку соціальних вмінь та навичок.

Організація діяльності дітей в літній період має деякі особливості, які пов'язані зі специфікою цього виду дозвілля.

Основні принципи педагогіки дозвілля в літньому оздоровчому таборі:

- принцип безпеки;
- принцип розвитку особистості;
- принцип групової співпраці;
- принцип активності;
- принцип інтерактивного навчання.

Основні завдання педагогіки дозвілля в літньому оздоровчому таборі:

- забезпечення належної організації таборового життя;
- організація цікавих та різноманітних занять, які стимулюють творчість та розвиток особистості;
- забезпечення фізичного та психологічного здоров'я дітей;
- формування життєвих цінностей та соціальних вмінь і навичок;
- сприяння розвитку самостійності та самоорганізації.

Форми роботи з дітьми під час літнього оздоровчого періоду:

- табірні екскурсії;
- спортивні змагання;
- танцювальні заняття;
- майстер-класи з різних видів мистецтва;
- наукові експерименти та дослідження;
- табірні вечори та дискотеки тощо.

Методи дозвільної педагогіки:

1. *Метод гри та ігрового тренінгу.* Гра – самостійний і важливий вид діяльності, рівноправний з усіма іншими. Гра, як казка, мультфільм багаторазово повторюється в житті дитини, стає його виховним тренінгом.

2. *Метод театралізації.* Дозвілля дітей має безмежну кількість сюжетів і соціальних ролей. Метод театралізації реалізується через костюми, особливий словник спілкування, дозвільні аксесуари, обряди, ритуали. Театралізація знайомить дітей з різними сюжетами життя.

3. *Метод змагання.* Змагання – внутрішня “пружина” розкручування творчих сил, стимулювання до пошуку, відкриттю, перемоги над собою. Змагання поширюється на всі сфери творчої діяльності, окрім моральної.

4. *Метод рівноправного духовного контакту.* Вони засновані на спільній діяльності дітей і дорослих. Вихователі і діти – рівноправні члени шкільних клубів, драматичних колективів, хорів, творчих об’єднань, заснованих на демократичному, гуманізованому спілкуванні.

5. *Метод виховуючих ситуацій.* Виховуюча ситуація – це спеціально створені вихователем умови самореалізації, довіри, організованого успіху і тощо.

6. *Метод імпровізації.* Імпровізація – дія не усвідомлена і не підготована раніше. Вона базується на синдромі наслідування з внесенням елементів творчості.

2. Види ігрової діяльності та ігрові форми роботи з дітьми.

Василь Сухомлинський писав: «В грі розкривається перед дітьми світ, розкриваються творчі можливості особистості. Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Гра – величезне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості і любові до знань».

Гра – це усвідомлена, непродуктивна діяльність, мотив якої є не результат, а сам процес, має конкретну мету і підпорядкована певним правилам. Гра – це процес багатогранний. Це і самостійна діяльність дитини і засіб спілкування, виховання, формування та згуртування колективу, метод організації різноманітних форм і видів іншої діяльності. Це форма вільного самовияву людини, яка передбачає реальну відкритість світові можливого й розгортається або у вигляді змагання, або у вигляді зображення (виконання, репрезентації) якихось ситуацій, смислів, станів. Це один із важливих тренінгових засобів розвитку суто людських, психологічних властивостей та якостей: спостережливості, волі, терпіння, уваги, пам’яті тощо. Ігри виховують моральні якості партнерства, дружби, сумісності, взаємодопомоги, співробітництва тощо.

Ігрова діяльність – це особлива сфера людської активності, у якій особистість прагне отримати задоволення від проявлення фізичних і духовних сил. Природа створила дитячі ігри для всебічної підготовки до життя. Тому вони мають генетичний зв’язок із всіма видами діяльності людини і виступають як специфічна форма пізнання, праці, спілкування, мистецтва, спорту.

Педагогу-організатору потрібно знати і вміти використовувати досить велику кількість ігор, вибір яких залежить від умов табору, віку дітей, виховної мети, що ставить перед собою педагог.

Класифікація ігор:

- за метою: знайомство, згуртування, змагання, розвага тощо;
 - за кількістю учасників: масові, групові, командні, парні, індивідуальні;
 - за віком учасників: для дітей дошкільного віку, молодшого шкільного віку, середнього шкільного, старшого шкільного;
 - за місцем і часом проведення: літні, зимові (на снігу, на льоду), на воді, на майданчику, в транспорті тощо;
 - за використанням реквізиту: з м'ячем, скакалкою, на роliках, на столах, під музичний супровід тощо;
 - за формою та змістом:
 - а) пізнавальні: дидактичні, предметні (математичні, літературні тощо), словарні (ребуси, шаради, головоломки, анаграми тощо), інтелектуальні, технічні, ділові, тренінги тощо;
 - б) рухливі (в т.ч. спортивні): з бігом, стрибками, в колі, малорухливі тощо;
 - в) сюжетно-рольові: імпровізаційні, сценарні;
 - г) розважальні: «масовки», забави, пісні, танці, атракціони тощо.
- Також виділяють народні, національні ігри та ігри дитячих об'єднань (пластунів, пташат, скаутів тощо).

Система ігрової діяльності під час літнього відпочинку та оздоровлення дітей.

В організаційний період основною формою є колективні творчі справи, які сприяють створенню дружного колективу. Використовуються різні форми ігрової діяльності: народні ігри; ігри-вікторини; ігри на місцевості; веселий експрес; вечір ігор і сюрпризів, веселі старти. Головний організатор та керівник ігор в цей період – педагог-організатор.

В основній період табірної зміни використовуються різноманітні форми ігрової діяльності: ігри-вікторини; ігри на місцевості; веселий експрес; вечір ігор та витівок; веселі старти тощо. В цей період організаторами ігор стають самі діти призначені педагогом, який допомагає дітям добрати та зорганізувати ігри, забезпечує необхідним реквізитом.

В заключний період підводяться підсумки ігрової діяльності дітей.

«Ігрова скарбничка» педагога-організатора:

- ігри для знайомства та згуртування дітей;
- командні спортивні ігри (футбол, баскетбол, волейбол, доджбол, квідіч, крікет, гандбол, настільний теніс, гольф, бадмінтон, тощо);
- ігри в непогоду, у приміщенні (творчі ігри, настільні ігри, малювання, розмальовки, майстер-класи з різних видів рукоділля, складання та малювання пазлів тощо).

- ігри для зміцнення командної співпраці та підвищення довіри між учасниками (кооперативні ігри, ігри на довіру та співпрацю, ігри на побудову команди тощо);

- ігри під час прогулянок, туристичних походів;

- ігрові програми та комбіновані естафети (естафети, перегони, кубок казкових персонажів, смішинки, веселі розваги, ігри-пригоди, квести тощо);

- народні, національні ігри;

- пізнавальні та інтелектуальні ігри (логічні ігри, головоломки, ігри на розвиток пам'яті, уваги тощо).

Поради щодо організації ігор:

1. Визначте цілі та завдання гри.

2. Враховуйте вікові та індивідуальні особливості дітей, їх бажання та настрої, умови проведення та наявність необхідного інвентарю.

3. Підготуйте все необхідне обладнання, реквізит.

4. Поясніть правила та дайте інструкції.

5. Створіть безпечне середовище. Для дотримання дисципліни та порядку використовуйте необхідні умовні сигнали: свисток, помах руки (прапорця), зупинку музичного супроводу, оплески тощо.

6. Ваше місце в грі повинно бути активним: ведучий, капітан команди, безпосередня участь, вболівальник тощо.

7. Вносьте у гру елементи творчості, несподіваності, загадковості, романтики.

8. По завершенню гри слід оголосити її результати та провести аналіз. Відзначити потрібно не лише переможців, але й переможених.

3. Дитячі ігротеки та ігрові майданчики.

Для успішного проведення ігор повинні бути створені необхідні умови. Важливу роль в цьому відіграє оформлення дитячого майданчика для ігор, причому в його оформленні можуть взяти активну участь самі вихованці оздоровчого табору. На такому майданчику може бути цілий **комплекс найпростіших атракціонів**: *гойдалки, колоди, столи для тенісу, місця для кидання кілець, гірки, лабіринти, пристосування для ігор в городки, розкреслені класики, колеса від машини, драбини, турніки, смуга перешкод*. На ігровому майданчику також відводиться *місце для спортивних ігор*: футбол, волейбол, баскетбол, а також бігова доріжка та яма для стрибків. На ігровому майданчику можна застосувати *переносні атракціони*. Наприклад, пристосування для гри в рибалок (підчепити на вудочку пластмасову рибу з кільцем, кеглю, загадковий приз, тощо) або пристосування для гри в “Мотальників” (хто скоріше притягне до себе машинку, намотуючи на котушку нитку, до якої вона прив’язана), а також будь-які силові ігри, тири, тощо.

Інвентар для проведення ігор зберігається, звичайно, в ігротеці. *Ігротека* – зібрання (іноді – комплект) дитячих іграшок, які видають дітям для тимчасового користування. В ній повинне бути все, що може знадобитися педагогу і дітям для проведення ігор як в приміщенні, так і на повітрі.

Настільні ігри та атракціони: пізнавальні настільно-друковані ігри, головоломки, ігри на настійливість і витримку, настільно-спортивні ігри.

Інвентар для рухливих ігор: м'ячі, мотузки, булави, кеглі, естафетні палички.

Інвентар для літніх ігор та розваг: скакалки, м'ячі, ракетки, обручі, ходулі, пристосування для космічних ігор.

Належне місце сьогодні посідають *віртуальні ігри на комп'ютерах*.

Значну частину ігор для комплектування фонду ігротеки діти можуть *виготовити власними силами*, користуючись кресленнями і описами, які дасть вихователь. До виготовлення ігор можна залучати членів гуртка “Умілі руки”, столярний, тощо.

Крім виготовлення ігор педагогом-організатором слід потурбуватися про те, щоб добре налагодити роботу ігротеки, Рада табору повинна призначити відповідальних за роботу ігротеки, встановити чергування в часи її роботи, потурбуватися про столики для ігор, шафи, стелажі, де вони б зберігалися. *Для проведення зборів, клубних вечорів можна комплектувати ігри в валізах, ящиках, сумках.*

Ігротека табору може стати організатором багатьох змагань, конкурсів, турнірів з різних видів ігор. Матеріали для самостійного наповнення ігротеки педагогічно доцільними іграми та ігровими програмами можливо взяти в численних книгах та Інтернет-ресурсах.

Практичне заняття № 8

Організація активного відпочинку та оздоровлення дітей.

Мета: ознайомити здобувачів з особливостями фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми в літній період, методикою організації та проведення фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми, методикою організації та проведення туристичних походів, прогулянок, екскурсій, з особливостями організації та проведення спортивно-туристичних свят та ігор на місцевості, засвоїти технології проведення спортивних заходів, екскурсій, туристичних походів.

Основні поняття: ранкова гігієнічна гімнастика, рухлива гра, спортивна гра, туризм, екскурсія, спортивно-масові заходи.

План

1. Фізкультурно-оздоровча робота з дітьми.

2. Методика організації та проведення туристичних походів, прогулянок, екскурсій. Організація спортивно-туристичних свят та ігор на місцевості.

Практикум:

1. Скласти план проведення спортивного свята «Малі олімпійські ігри» / «Веселі старти» / Спартакіада тощо.
2. Підібрати 10-15 різнопланових ігор.
3. Розробити комплекс ранкової гімнастики.

Основний зміст теми

1. Фізкультурно-оздоровча робота з дітьми.

Основними задачами фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в дитячих загонах є :

- сприяння нормальному розвитку і загартуванню дітей;
- покращення їх здоров'я, прищеплення інтересу та звички до систематичних занять фізичною культурою і спортом;
- вдосконалення основних видів рухів, розвиток силової, статичної і швидкісної витривалості;
- повідомлення певних знань спортивного тренування, методики самостійних занять фізичними вправами;
- формування санітарно-гігієнічних навичок.

Основні форми фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми в літньому оздоровчому таборі

- ранкова гімнастика, проводиться щодня. За зміну бажано вивчити два-три комплекси фізичних вправ, які складаються відповідно віку дітей;
- заняття з фізичної культури, змагання, спортивні ігри, рухливі ігри. Проводяться спираючись на знання, уміння та навички дітей, набуті під час уроків, спортивних секцій, гуртків тощо;
- туристичні походи. Для дітей 10-11 років похід має бути одноденним із загальною довжиною маршруту 5-6 км. під наглядом медичного працівника;
- гуртки, секції, команди з різних видів спорту. Слід враховувати інтереси дітей та можливості оздоровчого табору.

Особливості проведення ранкової гімнастики.

Ранкова гігієнічна гімнастика – комплекс нескладних фізичних вправ, що сприяє виведенню організму із пасивного стану, готуючи його до активної діяльності. Регулярне виконання ранкової гігієнічної гімнастики сприяє покращенню постави, збільшенню м'язової сили, покращенню гнучкості, координації рухів, підвищенню імунітету.

Умови проведення ранкової гімнастики.

- відповідність зовнішнього вигляду дітей (наявність спортивного взуття, одягу, головних уборів);

- завчасна підготовка педагога організатора до проведення ранкової гімнастики (наявність спортивної форми та взуття);
- розміщення дітей для проведення ранкової гімнастики, дотримання дистанції;
- використання таких вправ, які є дозволеними в умовах літнього оздоровчого табору;
- стимулювання дітей до правильного виконання фізичних вправ;
- обов'язкова участь педагога-організатора у проведенні ранкової гімнастики.

Комплекс ранкової гімнастики. Орієнтовна схема.

1. Ходьба або легкий біг (пожвавлення діяльності організму).
2. Вправи на потягування (випрямлення хребта, покращення кровообігу).
3. Вправи для м'язів ніг (зміцнення м'язів ніг): присідання чи випади у поєднанні з рухами рук або тулуба.
4. Вправи для м'язів живота та спини (зміцнення м'язів черевного пресу та спини, збільшення рухомості хребта):
5. Вправи для рук і плечового поясу – згинання і розгинання рук в упорі лежачи або махами руками (після виконання вправи такого характеру рекомендується потрусити руками, щоб зняти з них напруження).
6. Вправи для бокових м'язів тулуба – нахили вбік, нахили з поворотами навколо осі тулуба із махами рук.
7. Стрибки або біг (покращення обміну речовин в організмі, тренування серця та легень, зміцнення м'язів і суглобів ніг).
8. Вправи для заспокоєння дихання і кровообігу: ходьба, вправи на дихання, розслаблення.

Під час проведення ранкової гімнастики варто пам'ятати!

1. Вправи показуються за схемою : пояснення-демонстрація.
2. Вправи демонструються, застосовуючи правило «дзеркального показу».
3. Вправи виконуються у визначеному темпі: високому, середньому, повільному (в залежності від призначення та складності вправ).
4. Кількість повторень вправ має дорівнювати 4-6-8 повторенням на 4 рахунки, при стрибкових вправах – 12 і більше.
5. При виконанні вправ необхідно стежити за правильним диханням.
6. Не рекомендується виконувати вправи на силу, з великими обтяженнями, статистичного характеру на витривалість.
7. Доречним є використання різних видів вправ : в парах, з предметами (легкі гантелі, скакалка, гімнастична палиця, прапорці, великий м'яч, обруч тощо), без предметів, ігрову зарядку.

8. Усі вправи комплексу повинні бути простими, легкими для засвоєння і виконання, різноманітними й цікавими, виконуватись з великою амплітудою.

9. Ранкова гімнастика має закінчуватися проведенням рухливих ігор на спортивному майданчику, спортивній залі, галявині для ігор тощо (елемент загартування організму).

Спортивні та рухливі ігри

Рухлива гра – свідомо діяльність, у якій виявляється і розвивається уміння аналізувати, зіставляти, узагальнювати і робити правильні висновки. Заняття іграми, збагачуючи учасників новими відчуттями, уявленнями, поняттями, тим самим сприяють розвиткові здібностей до дій, що мають значення в повсякденній діяльності, у самих заняттях іграми, а також у гімнастиці, спорті, туризмі.

Види рухливих ігор: сюжетні, безсюжетні, спортивні, народні.

Поради щодо організації та проведення рухливих ігор:

- перед початком гри слід врахувати: вік дітей, фізичний розвиток і стан здоров'я, місце проведення (спортивна зала, спортивний майданчик тощо);
- перед початком гри слід обов'язково чітко роз'яснити правила гри, демонструвати приклад;
- під час проведення ігор правильно дозуйте навантаження, слідкуйте за самопочуттям дітей;
- об'єднуйте дітей у групи та призначайте ведучого/капітана за допомогою лічилок чи розрахунку.

Спортивні ігри – більш висока ступінь розвитку деяких рухливих ігор. Спортивним іграм властиві більш-менш стійкі умови проведення і правила. У них передбачається точна кількість учасників, що повинні мати визначений рівень загальної і спеціальної фізичної, технічної і тактичної підготовки. Щоб постійно удосконалюватися в обраній грі, учасники зобов'язані дотримуватись, поєднувати заняття з обраної гри з іншими видами спорту.

2. Методика організації та проведення туристичних походів, прогулянок, екскурсій

Під час перебування на свіжому повітрі та відвідуванні екскурсій педагог-організатор проводить роботу відповідно плану та має завжди стежити за самопочуттям та настроєм учнів. Після закінчення заходу екскурсій педагог-організатор підводить підсумки та забезпечує повернення дітей до табору.

Доцільно ввести в ужиток закони прогулянок/ екскурсій/ походів:

1. Закон сигналу.
2. Закон кола.
3. Закон розвідки.

Рекомендована протяжність маршрутів для різних вікових груп:

6 – 7 років – 2 – 2,5 км;

8 – 9 років – до 4 км;

10 – 11 років – більше 4 км.

Не рекомендується переходити до активної діяльності одразу після обіду (тільки через 15 – 20 хвилин)!

Увага! Перед тим як екскурсій педагог-організатор організує прогулянку/похід/екскурсію, то йому потрібно:

- Обрати вид прогулянки/ походу/ екскурсії.
- Визначити мету заходу.
- Вибрати місце проведення, розробити маршрут.
- З метою запобігання дитячого травматизму заздалегідь перевірити місце, де буде проведений захід;
- Визначити витрати часу.
- Запланувати види діяльності дітей, скласти конспект заходу.
- Провести з дітьми інструктаж з техніки безпеки, розказати про маршрут і завдання, призначити відповідальних.

Етапи організації та проведення туристичних походів, прогулянок та екскурсій:

1. Планування маршруту. Потрібно визначити місця, які бажано відвідати, а також оцінити складність маршруту, труднощі, які можуть виникнути в процесі походу. Крім того, варто з'ясувати наявність джерел води, місця для ночівлі тощо.

2. Передпохідна підготовка. До відправлення потрібно перевірити наявність необхідного спорядження, продуктів харчування, лікарських засобів та іншого. Крім того, варто ознайомити учасників з маршрутом, навчити їх правилам поведінки в природі, техніці безпеки тощо.

3. Проведення походу, прогулянки, екскурсії. Під час проведення необхідно враховувати погодні умови та фізичні можливості учасників, забезпечити безпеку під час переходів та підйомів на гору, а також контролювати дотримання правил поведінки в природі. Крім того, доцільно проводити короткі зупинки на відпочинок та перекус.

4. Заключний етап. Після завершення походу, прогулянки, екскурсії варто провести підбиття підсумків, оцінити результати, а також додатково провести інформаційну роботу з учасниками.

Отже, успішна організація туристичних походів, прогулянок та екскурсій залежить від багатьох факторів, включаючи правильне планування маршруту, підготовку спорядження та продуктів харчування, вміння керувати.

3. Організація спортивно-туристичних свят та ігор на місцевості.

Туризм – школа мужності, пізнання, загартування. Правильність цієї аксіоми підтверджена десятиліттями цього виду діяльності школярів.

Туристичні походи, прогулянки, екскурсії займають провідне місце в життєдіяльності дитячого табору оздоровлення та відпочинку. Туризм – це всі види руху населення, які не пов'язані із зміною місця проживання та роботи, подорож з метою відпочинку, участь у наукових, ділових і культурних зустрічах. Туризм – справа необхідна не лише для здоров'я, а й для виховання особистісних рис (воля, наполегливість, працелюбність, товариськість, витривалість тощо). В поході діти навчаються багатьом речам: пізнають природу, долають перешкоди, готують їжу, ставлять палатки, орієнтуються на місцевості тощо. Похідне життя зближує дітей, а педагогам-організаторам надає чудову можливість краще пізнати своїх вихованців.

Організація спортивно-туристичної роботи в діяльності літнього табору відпочинку має свою важливість та особливість. Саме ця робота забезпечує популяризацію і подальшу активізацію спортивно-туристичної, виховної роботи з дітьми та підлітками. Формування у дітей любові до рідного краю, розвитку навичок і вмінь спортивно-туристичного спрямування. Пропаганда здорового способу життя серед дітей та розповсюдження кращого досвіду організації і проведення масових заходів з дітьми, зміцнення дружніх зв'язків між юними туристами-спортсменами.

В основі організації спортивно-туристичної роботи літнього табору відпочинку лежить формування таких компетентностей:

1. Пізнавальна компетентність: уміння спостерігати за навколишнім середовищем, знайомитися з пам'ятками історії і культури, формувати особистісне сприйняття дослідженого матеріалу.

2. Практична компетентність: уміння орієнтуватися на місцевості за допомогою карти та компасу, проходити маршрути за легендою, встановлювати намет, розпалювати вогнище в різних погодних умовах, готувати страви в похідних умовах на вогнищі, долати природні перешкоди, дотримуватися основних правил техніки безпеки в туристських подорожах та під час змагань.

3. Творча компетентність: участь в екскурсіях, експедиціях, акціях, пошуковій та дослідницькій роботі.

4. Соціальна компетентність: здатність до співробітництва, культура спілкування, свідоме ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих, збереження та примноження культури, звичаїв, традицій українського народу, повага до людей праці, формування позитивних якостей емоційно-вольової сфери (самостійність, колективізм, працелюбність, ініціативність, відповідальність та інше), вміння працювати в колективі.

Важлива роль відводиться формуванню у дітей мовної культури, засвоєнню туристичної термінології; практичних навичок роботи з компасом, картографічними матеріалами, користуванню туристським спорядженням та обладнанням, свідомого ставлення до власного здоров'я .

В дитячих таборах *туризм має різноманітні форми:*

- спортивно-туристичні години (теоретично-практичні заняття з дітьми різних вікових груп, які спрямовані на отримання і засвоєння теоретичних знань та практичних навичок);
- робота наметового містечка (організація діяльності дітей в умовах одноденного походу із застосуванням дітьми отриманих знань із туризму на практиці);
 - міжзагонові змагання із туризму;
 - змагання з туристичного багатоборства і спортивного орієнтування;
 - туристичні свята та зміни.

За своєю тривалістю походи бувають короткочасними (одно чи дводенний похід) та тривалими (приблизно тижнева експедиція, яка об'єднує піший та водний маршрути; характерна для туристичних чи спортивних таборів). Найбільш типовими для більшості оздоровчих таборів є одноденні походи з проведенням змагань з туристичного багатоборства, орієнтуванню на місцевості, приготування обіду, імпровізованим концертом біля багаття.

Екскурсія (від лат. *excursia* – поїздка) – це :

- колективне відвідування музею, виставки, визначної пам'ятки культури (архітектури, тощо) і т.п.; подорож, прогулянка з освітньою, науковою, спортивною або розважальною метою;
- група осіб (екскурсантів), яка здійснює таку подорож, прогулянку з метою проведення екскурсій в літніх оздоровчих таборах.

Активізація інтересу до історії рідного краю, виховання поважного ставлення до природи, архітектурних, літературних пам'яток, сприяння розвитку здорового способу життя визначають тематику екскурсій. В дитячих таборах тривалість подорожей частіше всього не перевищує один день. Вони можуть проводитись пішки чи з допомогою транспорту.

Подорожі по рідному краю, по країні сприяють становленню патріотичних почуттів у дітей, правильному фізичному розвитку, виховують допитливість, цікавість до історії рідного краю, взаємоповагу, взаємопідтримку, вольові якості тощо.

Спортивно-масові заходи – це змагальна ігрова діяльність, учасники якої з урахуванням їх віку, статі, підготовленості мають приблизно рівні можливості досягти перемоги в доступних їм вправах.

Масові спортивно-туристичні заходи різняться один від одного формою та змістом. Найбільш *типові серед них*: загально табірна спартакіада, малі Олімпійські ігри, змагання з певного виду спорту, старти надій, веселі старти, туристичний зліт та інші.

Щоб *проводити ігри на місцевості* необхідно дотримуватись *таких вимог*:

- самому добре знати зміст та хід гри;
- орієнтуватись на певну вікову категорію дітей;
- вибрати вдале місце;
- підготувати необхідний інвентар;
- вміло пояснити правила гри, перш за все, коротко і чітко її назву, хід, мету, правила;

- враховувати психоемоційний стан дітей в даний момент.

Ігри на місцевості потребують певних знань та вмінь від дітей. А саме:

- орієнтування по компасу, карті, за сонцем, по деревах;
- елементів топографії;
- передачу сигналів за допомогою прапорців та ін.

Практичне заняття № 9

Робота з дітьми за інтересами в літній період.

Мета: ознайомити здобувачів з роботою педагога-організатора з дітьми за інтересами в літній період, продемонструвати особливості клубно-гурткової роботи в літній період, представити методику проведення культурно-масових заходів, сформуванню уявлення про роботу прес-центру, художньо-оформлювальну діяльність та декоративно-прикладне мистецтво в літніх оздоровчих таборах, набуття умінь організації роботи дітей за інтересами.

Основні поняття: клуб, культурно-масові заходи, прес-центр, гурток, художньо-оформлювальна робота.

План

1. Клубно-гурткова робота в літніх оздоровчих таборах.
2. Методика проведення культурно-масових заходів в літніх оздоровчих таборах.
3. Робота прес-центру.
4. Художньо-оформлювальна робота та декоративно-прикладне мистецтво в літніх оздоровчих таборах.

Практикум:

1. Скласти програму роботи гуртка або клубу, який би здобувачі могли створити в таборі.
2. Розробити сценарії свят.

3. Розробити і представити ескіз загонового куточку.

4. Скласти картотеку ігор, конкурсів, вікторин, які можна проводити в приміщенні.

Основний зміст теми

1. *Клубно-гурткова робота в таборі.*

Організація процесу виховання в літніх оздоровчих таборах спирається на включення дітей у клубно-гурткову діяльність з урахуванням інтересів дітей на основі їх добровільної участі. Вона створює умови для розвитку творчості, дає змогу відпочивати, спілкуватися, самоутверджуватися, самовиявлятися, самореалізовуватися. На допомогу педагогам-організаторам в таборі створюються різноманітні клубні об'єднання, гуртки. *Розрізняють такі форми клубної діяльності:* клуби, гуртки, студії, секції, товариства.

Клуб (англ. – club) – це громадська організація, добровільне об'єднання людей з метою спілкування, яке пов'язане з різноманітними інтересами, а також для спільного відпочинку і розваг.

Клуби в літньому дитячому таборі – це особлива система додаткової освіти і організації дозвілля дітей. Клуби можуть бути предметними, що передають дитині існуючі культурні норми, і проектними, що здійснюють конкретну діяльність.

Завдання педагога-організатора полягає в тому, щоб на визначеному матеріалі розвинути в кожній дитини допитливість, пробудити бажання до самопізнання, допомогти у самовизначенні і прояві самостійності. Переваги клубної роботи в літніх таборах: залучення усіх бажаючих, індивідуальний підхід, можливості представлення особистісного зростання та динаміки її учасників.

Функції клубної роботи:

- реалізація потреб дитини в спілкуванні;
- здійснення обміну форм організації вільного часу дитини;
- творча, інтелектуальна, організаційна самореалізація дитини;
- удосконалення знань та вмінь дитини у обраному виді діяльності;
- додаткова освіта;
- формування відповідальності за обрану діяльність.

Показники ефективності організації клубної роботи:

- задоволення дітей спілкуванням, перебуванням у клубі, діяльністю, положенням у колективі;
- зміна мотивації діяльності, поведінки дитини;
- перетворення інтересів дитини у професійні уподобання, наміри;
- розвиток вміння спілкуватися.

Для залучення дітей до гуртків педагог-організатор повинен:

- діагностувати інтереси та здібності дітей;
- оголошувати різні види діяльності в гуртках;
- використовувати різні засоби мотивації для залучення до тієї чи іншої діяльності;
- презентація основних методів діяльності;
- залучати дітей до діяльності та розвивати основні прийоми;
- використовувати набуті методи діяльності та поширювати їх у повсякденному житті;
- здійснювати зворотній зв'язок.

2. Методика проведення культурно–масових заходів.

Проведення культурно-масових заходів – це важлива складова діяльності будь-якої організації, яка спрямована на розвиток соціальної та культурної сфери.

Культурно-масові заходи в літньому оздоровчому таборі залежать від тематики табору та вікових категорій дітей: наприклад, конкурси та вікторини на теми культури різних країн, музики, кіно тощо, що сприяє розвитку інтелектуальних здібностей та культурної свідомості дітей; організація виставок дитячих робіт, концерт музики, танців, інших художніх виступів допомагає розвивати творчі здібності дітей та показувати їх результати; театральні вистави на різні теми та жанри сприяють розвитку акторських та творчих здібностей дітей.

Проведення культурно-масових заходів у літньому таборі вимагає підготовки та організації. Алгоритм проведення культурно-масових:

1. Визначення мети заходу: розважальний захід, конкурс, турнір, презентація тощо.
2. Планування програми заходу. У програмі необхідно вказати час проведення заходу, його формат, послідовність виступів та активностей дітей.
3. Підготовка матеріалів (музичні композиції, відео та фото матеріали, реквізити для конкурсів тощо) та обладнання (звукова апаратура, мікрофони, проектор, екран тощо).

3. Робота прес-центру

Робота прес-центру в дитячому таборі є важливою складовою для забезпечення ефективного функціонування табору та взаємодії з батьками дітей, а також для висвітлення подій, що відбуваються в таборі, та стимулювання інтересу дітей до діяльності табору.

Дитячий табір – це місце для відпочинку та розвитку дітей, де вони можуть спілкуватися з ровесниками, відкривати для себе нові знання та вміння, розвивати фізичні та інтелектуальні здібності. Зазвичай, дитячі табори проводяться влітку, протягом декількох тижнів, і є різноманітні за

спрямованістю – від спортивних таборів до таборів з програмою розвитку творчості. Організаторами дитячих таборів можуть бути заклади освіти, спортивні клуби, громадські організації та приватні компанії.

Прес-центр – це спеціально організована структура в дитячому таборі, яка відповідає за збір, обробку та поширення інформації про життя табору. Прес-центр може складатися з журналістів, фотографів, відеооператорів та інших фахівців, які займаються різними аспектами збору та обробки інформації.

Функції прес-центру дитячого табору:

- збір інформації про життя табору. Прес-центр може вести спеціальний блог або сторінку у соціальних мережах, де публікується інформація про життя табору – новини, фото та відео матеріали.

- організація прес-конференцій та інших медійних заходів. Прес-центр може організовувати зустрічі з журналістами, прес-конференції та інші медійні заходи, на яких можуть бути представлені різні аспекти життя табору.

- фото- та відеозйомка. Прес-центр може займатися фото- та відеозйомкою подій у таборі, що дозволяє зберігати згадки про життя табору та ділитися ними з батьками та друзями дітей.

- координація роботи інших медійних структур. Прес-центр може координувати роботу інших медійних структур, які працюють в таборі, наприклад, редакції газети табору, радіостанції тощо.

Одним з важливих елементів роботи прес-центру є комунікація з батьками дітей, які перебувають в таборі. Прес-центр може публікувати на сайті табору або у соціальних мережах інформацію про програму табору, результати змагань та конкурсів, фото- та відеозйомки тощо. Це дозволяє батькам бути в курсі подій в таборі та бути більш спокійними за своїх дітей.

Основним завданням прес-центру в дитячому таборі є збір, обробка та поширення інформації про життя табору, залучення батьків до участі у житті табору, просування табору та забезпечення комунікації з медійними структурами.

Основними очікуваними результатами роботи прес-центру:

- Збільшення зацікавленості батьків у житті табору та залучення більшої кількості дітей до участі в ньому.

- Підвищення репутації табору серед зацікавлених сторін (батьків, дітей, журналістів та інших).

- Забезпечення збереження інформації про життя табору та створення згадок про нього.

- Ефективна комунікація з медійними структурами та підвищення інтересу до табору серед них.

- Розвиток навичок у дітей з медійної сфери, наприклад, фотографування, зйомки відео, написання текстів.

Отже, прес-центр є невід'ємною частиною сучасних дитячих таборів, оскільки дозволяє ефективно комунікувати зі всіма зацікавленими сторонами табору та забезпечує збереження згадок про життя табору. Для успішної роботи прес-центру необхідно мати кваліфікованих фахівців з медійної сфери, необхідне обладнання та програмне забезпечення, а також ефективно організовувати роботу з медійними структурами та взаємодію з батьками дітей. Використання різноманітних форм та методів роботи прес-центру дозволяє досягати максимальних результатів у роботі з медійною сферою та забезпечувати ефективну комунікацію між табором та зацікавленими сторонами.

3. Художньо-оформлювальна робота та декоративно-прикладне мистецтво в літніх оздоровчих таборах.

В кожному дитячому таборі повинен працювати гурток оформлювачів, який зорієнтовано на загонові справи і загально-табірні заходи. Ця форма роботи допомагає педагогам-організаторам у ефективність організації загонових справ.

До складу груп юних оформлювачів можуть входити представники редколегій від кожного підрозділу. Це діти, які вміють і люблять малювати і працюють під керівництвом педагога-організатора, розробляють ескізи оформлення загонових куточків, декорації тощо.

З метою цілеспрямованого формування у дітей певних емоційних станів під час художньо-оформлюваної діяльності в оздобленні місця роботи використовуються різні кольори, а саме:

- білий — створює відчуття легкості і прохолоди;
- жовтий – стимулює бадьорий настрій, дарує тепло, легкість, відчуття простору, посилює пульсацію крові, розширює зіниці, стимулює роботу мозку, але може викликати агресивну реакцію;
- оранжевий – бадьорить, прискорює пульсацію крові, а потім викликає відчуття тепла;
- пурпуровий – викликає піднесений настрій, завищений настрій душі, дарує відчуття тепла;
- фіолетовий – викликає відчуття втоми та важкості; створює ілюзію тісноти і об'єму;
- синій – заспокоює, але й викликає сум; кімнати, які пофарбовані ним, здаються холодними і тісними;
- зелений – викликає відчуття прохолоди, заспокоює; знижує тиск, загострює зір, нормалізує кровообіг;

- блакитний – кімната з блакитними стінами виглядає круто; викликає відчуття дистанції, заспокоює;
- чорний – знижує тонус, пригнічує, викликає відчуття гнітючої важкості, чорні смуги виглядають занадто об'ємно;
- коричневий - створює відчуття тепла, стабільності, спокою;
- сірий – холодний, викликає нудьгу, апатію;
- коричневий і сірий – погано впливає на психіку, викликає почуття розгубленості;
- блакитний з білим – «охолоджує» і заспокоює.

У дитячому таборі декоративно-прикладне мистецтво представлено гуртками, де навчають виготовляти художні вироби, що мають практичне значення в побуті, предмети побуту (меблі, посуд, тканини, знаряддя праці, одяг, прикраси, іграшки тощо). При обробці матеріалів (метал, дерево, кераміка, скло, текстиль та ін.) використовуються гравіювання, розпис, маркетрі, вишивка, лиття, кування, різьблення, монети тощо. Робота декоративно-прикладного мистецтва планується так, щоб заняття розширювали та поглиблювали знання дітей про роботу з папером та картоном, пластиліном, іншими матеріалами, вдосконалювали попередньо отримані навички та уміння.

Практичне заняття № 10

Традиції, звичаї та свята дитячого табору.

Мета: ознайомити здобувачів та розкрити значення традицій, звичаїв та свят у виховному процесі в літній період, ознайомити із символами, атрибутами та ритуалами в життєдіяльності літнього табору, розкрити засоби практики народознавства в організації змістовного відпочинку дітей

Основні поняття: народознавство, традиції, звичаї, обряди, свята, символи, атрибути, ритуали.

План

1. Використання засобів народознавства в організації розвиваючого відпочинку дітей.
2. Традиції, звичаї та свята у виховному процесі в літній період.
3. Символи, атрибути та ритуали у життєдіяльності табору.

Практикум:

1. Скласти календар народних світ та звичаїв на літо.
2. Розробити сценарій одного з літніх народних світ.
3. Розробити план проведення конкурсу, вікторини, тематичної бесіди, екскурсії, гри з використанням українських народних пісень, ігор, легенд, загадок, лічилок тощо.

Основний зміст теми

1. Використання засобів народознавства в організації розвиваючого відпочинку дітей.

Народознавство – це наука про народну культуру, яка вивчає традиції, звичаї, обряди, фольклор, мову, культуру та історію народу. Ця галузь науки займається дослідженням традиційних форм життя народів, їхніх традицій та вірувань, національної культури, мистецтва та інших аспектів життя.

Народознавство вивчає народні звичаї та обряди, народні ремесла, мистецтво та архітектуру, етнографію народів, їхні мови та діалекти, фольклор та літературу. Ця наука допомагає зберегти народну спадщину, вивчати історію народу та визначати його місце у світі.

Народознавство є важливою галуззю науки, яка допомагає зберегти історичну пам'ять народу та збагатити культурне життя суспільства.

Використання засобів народознавства може бути дуже ефективним у організації розвивального відпочинку дітей у літньому таборі. Народознавство включає в себе вивчення традицій, звичаїв, обрядів та культури народів, що мешкають на території країни. Застосування засобів народознавства може допомогти дітям краще зрозуміти свою культуру та народну спадщину, а також розвивати їхні інтереси, творчі здібності та самовираження.

Традиції, звичаї, обряди і свята – це ті «неписані закони», якими керуються люди в найменших щоденних і найбільших всенаціональних справах.

Організація занять з народознавства у літньому таборі може включати в себе наступні елементи:

- екскурсії до музеїв, пам'яток архітектури, місцевих історичних музеїв та інших місць, де діти можуть дізнатись більше про культуру та історію своєї країни;
- майстер-класи з виготовлення традиційних речей, кераміки, вишивки та інших ремесел;
- використання народних ігор та забав для розваг дітей;
- організація виставок народного мистецтва та виставок традиційних речей;
- інтеграція народної музики та танців у розважальні заходи та дискотеки;

- організація тематичних вечорів з народними костюмами, традиційною кухнею та іншими елементами народознавства;
- застосування народної медицини та травництва у заняттях з фізичного здоров'я;

Приклади конкретних свят, які можна проводити у дитячому таборі:

- Свято Івана Купала (Народні гуляння і забави. Купало і Марена. День ворожіння. Купальські трави. Купальські легенди і пісні. Збирання цілющих трав).
- Свято Павла і Петра (Мала «нічка-петрівочка». Петрівка. Свято пастухів. Петрівчані пісні).
- «Коси коса, поки роса!» (Початок косовиці за народним календарем на городах і в полі. Способи сушіння сіна. Спорядження косарів і грабель. Косарські пісні).
- «Хвала рукам, що пахнуть хлібом» (Землеробство – стародавнє заняття слов'ян. Повага до хліба. Жнива, обжинки. Жнивварський обряд. Обрядові пісні. Хліб у легендах).

Не треба забувати, що в кожній місцевості, особливо на селі, є свої пісні й звичаї, свої примовки і привітання. Їх необхідно запозичити від старших людей, дбайливо записати і постійно використовувати.

Під час відпочинку на повітрі педагог-організатор проводить:

- різноманітні ігри з фольклорними компонентами, які нагадують невеличкі театральні вистави;
- вивчає календарно-обрядові пісні («Ой ниво наша, ниво...», «Від межі до межі», «Заплету віночок», «Ой на Івана тай на Купала»);
- проводять турнір знавців народного побуту, конкурс «Українкою я народилася»;
- свято на тему «Світ у саяві рушника»;
- інсценізацію народних пісень, свято «Без верби і калини – нема України»;
- бесіду «Дерева і квіти в українських обрядах» тощо.

У педагога-організатора має бути розроблений *фольклорний матеріал* – це прислів'я, приказки, народні казки, легенди, притчі, колискові, пісні, лічилки й мирилки тощо.

Загалом, використання засобів народознавства може зробити відпочинок у літньому таборі більш цікавим

3. Традиції, звичаї та свята у виховному процесі в літній період.

Літо відкриває значні можливості для залучення дітей та підлітків, до завітних сторінок історії України, традицій, звичаїв, обрядів, культури

українського народу. Походи, екскурсії допоможуть розширити уявлення вихованців про Батьківщину, її минуле і сьогодення рідного краю.

До виховного плану роботи літнього табору включають багато тем про нашу багату культуру, величезний скарб якої складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. З прадавніх часів до нас ідуть життєва мудрість та настанови щодо способу життя. Вони закладені в українських звичаях, обрядах, фольклорі, адже в них – світовідчуття та світосприймання нашого народу. У них пояснюються та обґрунтовуються взаємини між людьми, цінність духовної культури окремої людини і народу взагалі.

За основу висвітлення традицій та звичаїв під час роботи літнього табору відпочинку береться весняно-літній цикл народних українських свят. В основі літнього обрядового циклу лежить культ рослинності та магія заклинання майбутнього врожаю, культ сонця. Він включає такі основні свята: Зелені свята (Трійцю), Купайла (Івана Купала), Петрів День (Петра та Павла) та призабуті нині свята Лади, Ярила, Громові свята.

1. Великдень. На Великдень печуть паски, готують писанки та крашанки.

2. Зелені свята, або Трійця. Зелені свята не мають точно визначеної дати, а випадають через сім тижнів після Великодня. Подвір'я та хату обов'язково прикрашали зеленими гілками клену, верби, липи, дуба. А підлогу встеляли запашними травами: осокою, любистком, зіллям.

3. Івана Купала. На Івана Купала стрибали через багаття, ворожили і шукали чарівний цвіт папороті.

4. Спас. У цей день у церкві святити груші, яблука, мед і обжинкові вінки.

Українці вміли відчувати природу, черпати здоров'я, силу й красу з її надрів, всі творчі сили людини були спрямовані на зміцнення сім'ї, свого роду.

3. Символи, атрибути та ритуали у життєдіяльності дитячого табору.

Дитячий табір - це спільнота, яка має свої символи, атрибути та ритуали, які відображають її цінності, традиції та спільні зусилля.

Символи табору можуть включати логотип, прапор, гасло, емблему або будь-який інший знак, що відображає ідентичність табору. Вони можуть бути використані для позначення різних груп або команд у таборі та для створення почуття належності до спільності.

Емблема – загальноприйнятий знак належності до об'єднання.

Салют – знак привітання. Салют вірності віддають героям минулих битв біля Вічного вогню,obeliskів Слави невідомим солдатам.

Гірлянди слави – символ вірності бойовим подвигам старших поколінь, пам'яті героїв, які загинули за свободу нашої Батьківщини.

Символ – умовний знак, в основі якого дане найпростіше зображення (лінія, коло, квадрат, трикутник).

Емблема – це теж знак, але не абстрактний, а конкретний. Це може бути зображення любої тварини, неживої істоти і т.д.

Прапор – це також один із давніх видів знамена, полотнище різної форми і кольору, прикріплене до древка.

Коли діти виготовляють власний табір, то вони мають розуміти, що означає кожний колір.

Червоний колір: символізує любов, страх, енергію, сили, вогонь, війну, сміливість, сексуальність, романтику, віру та релігію.

Оранжевий колір: символізує тепло, сонце, радість, ентузіазм, успіх, оригінальність та незалежність.

Жовтий колір: символізує щастя, радість, інтелект, спокій, світло, весну, молодість та енергію.

Зелений колір: символізує здоров'я, свіжість, природу, гроші, спокій, рост та відпочинок.

Синій колір: символізує небо, воду, відпочинок, мир, вірність, довіру, владу, безпеку та духовність.

Фіолетовий колір: символізує розкіш, благородство, таємницю, релігію, креативність та інтелект.

Чорний колір: символізує смерть, жалобу, суворість, силу, владу та сексуальність.

Білий колір: символізує чистоту, невинність, добро, відкритість, світло, духовність та гідність.

Сірий колір: символізує простоту, стиль, відчуженість, нейтральність та невизначеність.

Атрибути табору можуть включати спеціальний одяг або аксесуари, такі як футболки, пов'язки, кепки, браслети або медалі, які надають табору єдиний вигляд. Вони також можуть служити як нагороди за досягнення або відзнака за певні дії або поведінку в дитячому таборі.

Ритуали табору можуть включати спеціальні церемонії, які відзначають початок або кінець таборового сезону, важливі події, такі як дні народження, або певні досягнення учасників табору. Ритуали також можуть включати певні традиції, які передаються від покоління до покоління, такі як традиційне їжа або пісні, які виконуються у спільноті.

Символи, атрибути та ритуали відображають силу, згуртованість, єдність дитячого колективу як спільноти та допомагають зміцнювати почуття

належності до неї. Вони можуть стати важливими факторами для формування позитивної атмосфери та сприяти розвитку позитивних міжособистісних взаємин літньому дитячому таборі.

Рекомендована література

1. Бартків О. С. Оздоровчо-виховна діяльність у літньому дитячому таборі: монографія / О. С. Бартків, В. Г. Грановський, Є. А. Дурманенко; за ред. П. М. Гусака. Луцьк: ФОП Захарчук В.М., 2013. 204 с.
2. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа). К. : Видавництво «Алатон», 2017. 376 с.
3. Грубник. Н.В. Літо з дітьми: 10 правил безпеки. *Безпека життєдіяльності*. 2015. № 7. С. 31–33.
4. Дерев'янченко Н. Безпека відпочинку у літньому таборі. *Надзвичайна ситуація*. 2015. № 6. С. 32–33.
5. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018 р.) http://ininv.vntu.edu.ua/ukr/index.php?option=com_content&view=article&id=58:23-05-17-news-key-competences&catid=37&Itemid=857
6. Ігри для дітей у таборі. Ігри для дітей у літньому таборі/<http://owoman.com.ua/igri-dlya-ditej-u-tabori-igri-dlya-ditej-u-litn-omu-tabori>.
7. Концепція Нової української школи <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. Лаппо В.В. Методика виховної роботи в літніх дитячих оздоровчих таборах: Практичний посібник. Івано-Франківськ: НАР, 2016. 306 с.
9. Лісовець О. Сценарій відкриття табірної зміни у пришкільному таборі. *Початкова школа*. 2017. № 6. С. 55–56.
10. Методичні рекомендації до організації і проведення виробничої практики (в літніх оздоровчих таборах) для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (Мова і література (англійська))» / Укладачі Н.В. Теличко, І.І. Розман, І.В. Моргун. Мукачево: МДУ, 2020. 36 с.
11. Методичні рекомендації з виробничої літньої педагогічної практики (рівень вищої освіти перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта) / укладачі: Коновальчук І. М., Рудницька Н. Ю., Шанскова Т. І. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 60 с.
12. Методичні рекомендації з педагогічної практики (в літніх оздоровчих таборах) / Укладачі Т. С. Гужанова, Н. Ю. Рудницька. 2-ге вид., перероб. і доп. Житомир, 2019. 40 с.
13. Освітньо-виховні програми: організація оздоровлення та відпочинку дітей: методичні рекомендації / упоряд.: В. М. Бездень, Н. В. Шубелка. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 164 с.

14. Практичний інструментарій професійної діяльності педагогічних кадрів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (з досвіду роботи ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія»): навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, доповнене і перероблене / А. Г. Вольчева, О. О. Давидова, Н. В. Щубелка, О. В. Костюніна / упор. А. Г. Вольчева. Одеса: ВМВ, 2016. 200 с.

15. Сучасний табірний збір Навчально-методичний посібник: за наук. ред. Сбруєвої А. А., укладачі Осьмук Н. Г., Чистякова І. А. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 116 с.

16. Тренінгове заняття «Кроки до успіху» / <https://naurok.com.ua/treningove-zanyattya-kroki-do-uspihu-251251.html>

17. Холковська І.Л. Організація дозвілля дітей у літньому таборі: Ігри, конкурси, розваги. Випуск 2. Вінниця : ТОВ «НІЛАН ЛТД», 2017. 224 с.

18. Шерудило А. В. Формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти», МОН України, Глухівський національний педагогічний ун-т ім. О. Довженка. Глухів, 2016. 24 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Методика проведення колективних творчих справ в літньому оздоровчому таборі.

Колективна творча справа «Знайомство».

Мета гри: розбити загін на творчі групи, виявити творчий потенціал груп, визначити лідерів.

Оформлення: розрізані листівки (кількість листівок береться залежно від кількості творчих груп), на кожній з листівок написано завдання групи, яке можна прочитати лише зібравши листівку, аудиторію можна прикрасити веселими плакатами, малюнками, шаржами, кулями тощо.

Хід гри: Чотири листівки, розрізані відповідно до кількості дітей в загоні, змішуються. Кожний з учасників бере будь-яку частинку, За командою діти повинні зібрати листівки разом. Кожна зібрана листівка означає творчу групу. На зібраній листівці написано завдання. Па підготовку завдання відводиться 30-40 хвилин.

Орієнтовані завдання групам:

1. Провести екскурсію по музею табірних «досягнень».
2. Використовуючи тільки назви фільмів (мультфільмів), скласти детективне оповідання з життя табору.
3. Виконати одну із сучасних дитячих українських пісень (за вибором дітей) в різноманітних стилях: рок, поп, опера, балет, хорове виконання.
4. Придумати 12 серію мультфільму «Як козаки ...».

Під час гри важливо спостерігати за тим, як діти готуються до виконання завдання, хто і як виявляє себе явним лідером, сміливо бере на себе організацію підготовки завдання, хто навпаки бере пасивну участь. Після закінчення часу кожна з груп показує, що вона підготувала.

Важливим складником кожної колективної творчої справи є її аналіз. Після того, як групи показали свою майстерність, всі починають обговорення. Тут розкриваються відповіді па питання, що дала нам колективна творча справа? Що я дізнався нового про свою групу, товариша? Чи є лідерами в групі ті, хто були лідерами в підготовці і проведенні цієї колективної творчої справи? Чи потрібні мені колективні творчі справи?

У подальшому при підготовці наступних колективних творчих справ діти можуть працювати в складі тих творчих груп, що були створені в першій колективній творчій справі, або можна об'єднати творчі групи за бажанням самих дітей.

Колективна творча справа «Ромашка» (пізнавальна гра-огляд).

Завчасно виготовляється ромашка - коло з картону діаметром 15-20 см і пелюстки з білого паперу. Кількість пелюсток повинна збігатися з кількістю команд. На кожній пелюстці зі зворотного боку пишуть веселі завдання кожній команді. Наприклад:

1. Придумати і розіграти мімічну сценку.
2. Написати вірш за римованими словами (бурима).
3. Написати маленьке оповідання за певним початком та інсценізувати 30 його.
4. Придумати і зобразити скульптурну групу на задану тему.
5. Зобразити пантомімою куплет з відомої пісні і тощо.

Перед початком гри учасники сідають в коло по командах, кожна вибирає лідера. У центрі кола педагоги-організатори кладуть «ромашку». За сигналом лідери команд біжать до пелюсток і беруть їх по одній на команду. На підготовку дається 20-30 хвилин. Команди розходяться на підготовку своїх завдань, а після закінчення терміну знову збираються в коло. Після цього всі команди показують своє рішення того або іншого завдання. Дії дітей одержують оцінку всього загону.

Коллективна творча справа «Кільцівка пісень»

Це гра, учасники якої по черзі виконують пісні на вибрану тему. Кожна команда співає тільки один куплет і повинна виконувати його відразу ж після попередньої команди. Якщо команда зробила паузу більше, як 3-5 секунд, або виконала пісню не на вибрану тему, то за рішенням ведучого вона виходить з гри. Перемагає та команда, яка останньою виконає пісню на визначену тему. Обговорення команд у виборі чергової пісні повинно відбуватися в такий спосіб, щоб не заважати іншим. Ведучий має право вивести з гри команду за шум. Поради педагогу-організатору – не треба проводити більше одного-двох турів кільцівки пісень, щоб не допустити втоми учасників.

Коллективна творча справа «Концерт-загадка»

Командам дається завдання на інсценування певної пісні і час на підготовку – 30-40 хвилин. У ході гри інші команди повинні впізнати пісню.

Коллективна творча справа «Конкурс-реклама»

Команди готують пародійну рекламу на предмети загального вживання. Її можна подавати у вигляді малюнка, пісні, сценки.

Ігри в приміщенні

1. «Крокодил»

Педагог-організатор тихенько називає дитині тварину, а вона має жестами показати, що це за тварина. Всі інші відгадують.

2. «Йшла собака по бульвару і сказала цифру ...»

Діти стають або сідають в коло. Всі кладуть долоньки на долоньки один одного і промовляють фразу та «дають п'ять один одному» («Йшла собака по бульвару і сказала цифру»). Після цього учасник на якому завершили має сказати будь – яку цифру і гра продовжується далі. Той учасник, який в кінці не встигає «дати п'ять» виходить з гри. Перемагає той, хто залишиться один

3. «Музейна статуя»

Вожатий пропонує уявити дітям, що вони знаходяться в музеї. Обирає кількох відвідувачів та ведучого, всі інші статуї. Коли ведучий промовляє слова «Я завмираю раз, завмираю два, більше не поворухнуся я», статуї можуть рухатися, але коли ведучий закінчить цю фразу, то всі статуї мають завмерти. Тоді приходять відвідувачі і роздивляються статуї, коли хтось з відвідувачів помічає, що статуя пошевелилася, то вона вибуває з гри. Гра триває до тих пір, поки не залишиться одна статуя.

4. «Швидке коло»

Діти стають або сідають в коло. Вожатий їм дає якийсь предмет (один або два), який вони мають передавати один одному по колу доти доки лунає музика. Коли музика затихає, то та дитина в якої в руках залишився предмет залишає гру. Гра триває до тих пір, доки не залишиться один гравець

Ігри на знайомство

1. «Залиш свій відбиток»

На листку А3 або А4 хтось має по центрі поставити відбиток руки (вожатий або командир загону). Потім по центру долоньки пишеться назва команди, а всі інші учасники відбитком пальчика створюють маленькі сердечка та пишуть біля них свої імена. Створюємо великий колаж.

2. «Клубок знайомств»

Педагог-організатор тримає в руках клубок ниток і розпочинає гру словами: «Мене звати..... мій улюблений мультфільм ...» і кидає клубок наступному учаснику.

3. «Снігова лавина»

1 варіант. Вожатий починає цю гру, він каже: «Мене звати..... і я люблю». Наступний гравець має повторити слова і вподобання попереднього і розказати про себе. Так відбувається, поки не дійдемо до кінця.

2 варіант. (Діти мають казати фразу: «Мене звати..... Я іду в похід і беру з собою (називають річ на першу букву свого імені)). Педагог-організатор починає цю гру, він каже: «Мене звати Ірина Анатолівна. Я іду в похід і беру з собою ірис». Наступний гравець має повторити слова попереднього і сказати, що він візьме з собою в похід. «Мене звати Матвій. Це – Ірина Анатолівна. Вона іде в похід і бере з собою іриску. Я теж іду в похід і беру з собою мак». Так відбувається, поки не дійдемо до кінця.

4. «Якби я була/ був.....»

Дітям пропонується уявити ким би вони були, якби були тваринами (квітами, деревами тощо). Вони мають виконати три завдання:

1. Продовжити речення: «Якби я був/була твариною, то я був/була б».
2. Продовжити речення: «Мене б звали –».
3. Продовжити речення: «Я був би/була б» (Намалювати або описати цю тварину).
4. Продовжити речення: «Я б любив / любила їсти.....»

В кінці діти розповідають один одному про своїх тваринок та пояснюють чому саме цю тваринку обрали.

5. «Емблема імені»

Діти мають на листочках зобразити емблему свого імені. Емблема — умовне означення певного поняття, ідеї за допомогою зображення. Вони можуть зобразити предмет, який асоціюють з собою. Обов'язково в кінці мають представити свою емблему та пояснити чому вона саме така.

Ігри на кінець дня

1. «Малюнок з клаптиків»

Діти беруть папір різного і розривають його на маленькі клаптики. Потім з цього паперу створюють якусь картинку, самостійно або в групах чи парах.

2. «Загадковий капелюх»

Заздалегідь вожатий готує питання розрізані на листочках і ховає їх у капелюх. Дитина має дістати питання і дати відповідь на запитання, якщо не може сама цього зробити, то просить допомогу друга.

1. Про що ти мрієш?
2. Що робить тебе щасливим?
3. Якби ти міг відкрити магазин, що б ти продавав?
4. Який звуть твого супергероя і які сили він має?
5. Уяви, що ти на пляжі. Що найперше ти зробиш?

3. «Улюблений мультфільм»

Діти стають у два кола, по парах. Завдання дітей за 2 – 3 хвилини розповісти один одному про улюблений мультик. Через 2 – 3 хвилини зовнішнє коло сунеться і утворюються нові пари і виконують те ж завдання. Гра триває доти, доки всі діти не обмінюються інформацією.

4. «Кольори»

Обирають ведучого і розбійника. Територію умовно ділять на два табори. Ведучий має називати кольори для того, щоб діти могли перейти до іншого табору. Тим часом, якщо дитина має на собі якийсь елемент одягу цього кольору, то вона вільно переходить до другого табору. Але якщо в дитини не має цього кольору, то вона має перебігти до другого табору так, щоб її не впіймав розбійник. Якщо розбійник доторкнеться до когось з учасників, то той учасник автоматично стає розбійником.

5. «Велика сімейна фотографія»

Є велика сім'я і фотограф. Завдання дітей розібрати ролі у сім'ї, а завдання фотографа придумати смішний кадр для фото.

6. «Джин» («Санджа») (3 – 4 дитини)

Обирається ведучий та чотири жителі міста. Ведучий по черзі кидає м'яч жителям і каже слова, якщо жителю це слово не подобається, то він відбиває м'яч, якщо подобається то ловить. І так по черзі, поки ведучий не дізнається:

Ім'я. Улюблений колір. Їжа. Професія.

КВЕСТ «ДЕНЬ ДРУЗІВ»**1. Організаційний момент**

Встаньте, дітки, всі рівненько,
 Посміхніться всі гарненько.
 Посміхніться всі до мене,
 Посміхніться і до себе.
 Привітаємось з гостями: Добрий день!
 Хай гарно розпочнеться день!

2. Мотивація та повідомлення теми прогулянки-квесту

(Діти заходять до класу і помічають невеличку коробочку від Губки Боба і Патріка).

- Дітки, а хто такий Губка Боб і Патрік ? (Друзі) Вони нам надіслали листа і хочуть аби ми його прочитали.

Педагог-організатор зачитує листа:

- «Любі діти, чи знаєте ви, що сьогодні весь світ відзначає Міжнародний день друзів. Тож саме сьогодні ми з вами, як справжні друзі, відправимось у надзвичайні пригоди. Де нам доведеться долати труднощі, перешкоди, розгадувати загадки з однією дуже важливою метою: стати дружньою командою, де кожен учасник демонструє свій розум, кмітливість, спостережливість, витривалість творче мислення, гарний настрій та цілеспрямованість. Вам потрібно розділитися на три команди та обрати капітана, у кожній команді буде своя карта. За правильно виконані завдання ми будемо ставити відмітки на карті. До кінця гри ви маєте пройти всі станції та отримати всі відмітки. Ваше перше завдання чекає на вас вже у класі. Щастя вам!»

- Ви готові? Отже розпочинаємо нашу квест «День Друзів».

- Діти, а хто нам пригадає правила поведження під час квесту?

Правила до квест – гри.

- Команда повинна працювати злагоджено та дружньо.
 - По закінченню кожного етапу подавати сигнал , взявшись за руки і піднявши їх в гору.
 - Прямувати до наступної станції ви маєте у середньому темпі, тримаючись за руки.
 - Участь в етапах повинні приймати всі учасники команди.
- За порушення гри чи грубе порушення дисципліни команда отримує штраф.
- Діти, а хто пам'ятає, якого кольору Губка Боб? (жовтий). Пропоную вам уважно розглянути наш клас і знайти предмет жовтого кольору.

- Відкриємо ж лист.
- Отож, перше ваше завдання: «Ідіть до тієї людини, яку ви бачити кожного дня. Вона зберігає ключі від наших класів та допомагає знайти потрібний кабінет. (Вахтер)
- Ваше завдання піти до цієї людини і отримати свої маршрутні листи та розпочати подорож.
- Команди готові? Вирушаємо в путь!

3. Проведення прогулянки

Карта команди «.....»

1. Станція «Без права на помилку»
2. Станція «Загадкова»
3. Станція «Веселкового танцю»
4. Станція «Творча»
5. Станція «Дружнього фото»
6. Станція «Пісенна»
7. Станція «Пошукова»

Карта команди «....»

1. Станція «Дружнього фото»
2. Станція «Без права на помилку»
3. Станція «Загадкова»
4. Станція «Веселкового танцю»
5. Станція «Творча»
6. Станція «Пісенна»
7. Станція «Пошукова»

1. Станція «Без права на помилку».

Підказка: «Вітаю! Вирушайте на станцію «Без права на помилку». Розпочніть свій маршрут із вхідних дверей нашого корпусу. Пройдіть прямо кроків, поверніть праворуч і пройдіть кроків, поверніть ліворуч і пройдіть кроків. Щастя!»

- Вітаю вас на станції «Прикмети осені». А чи знаєте ви прикмети осені? Давайте перевіримо!

Дидактична гра «Так-ні»

- Вам необхідно відповідати на питання «Так» чи «Ні». Якщо ваша відповідь «так» - ви плескаєте в долоні. Якщо ваша відповідь «ні» - ви мовчите. Почнемо!

1. Пінгвінів у мультфільмі «Пінгвіни з Мадагаскару » 7? (Ні)
2. Чіп і Дейл дружив із Фіксиками? (Ні)
3. Білосніжка жила із сімома гномами? (Так)
4. Крош і Їжачок були найкращими друзями? (Так)

5. Тімон і Пумба з мультфільму «Льодовиковий період»? (Ні)
6. Ельза та Анна дружила з Олафом? (Так)
7. Леді Баг і Супер кіт були друзями? (Так)
8. Чи правда що принцеса Софія вміла чути звірів? (Так)
- 9) Чи з'їла Білка з «Льодовикового періоду» горіх? (Ні)
- 10) Чи правда, що Посіпаки були в мультику «Як спіймати дракона»? (Ні)
- 11) Чи правда, що дракона з мультика «Як спіймати дракона» звали Беззубик? (Так)
- 12) Чи правда, що брата свинки Пеппи звали П'ятачок ? (Ні)
- 13) Блискавка МакКвін мав друга Сирника? (Так)
- 14) Чи правда, що дівчину Шрека звали Фіона? (Так)

- Молодці! Ви добре знаєте мультик. І за правильні відповіді отримуєте першу відмітку. Щоб потрапити на наступну станцію ви маєте відгадати загадку.

« В теплий дощик народився,
Парасолькою накрився.
Може б, з лісу пострибав,
Якби другу ногу мав.» (Гриби)

- Отож, щоб потрапити на наступну станцію вам потрібно знайти де у нас ростуть гриби круглий рік. Щастя вам!»

2. Станція «Загадкова».

- Привіт, дітлахи! Вітаю вас на станції загадковій. Ви вже напевно здогадалися, що маєте робити. Отож, ваше завдання відгадати загадки

- А Загадки любите відгадувати? (відповідь дітей).

1. Він захистить і допоможе,
Й не вимагатиме подяк.
І сонце вигляне погоже,
І сонечку зрадіє всяк. (Друг)

2. Старенька бабуся у лісі жила,
Гостинці для неї онука несла.
Хто дівчинку ту по дорозі зустрів?
Як казка ця зветься? Хто б відповів?
(Червона Шапочка)

3. У кого біле черевце
І чорна-чорна спина?
Всі діти знають відповідь:
Звичайно, у ...
(Пінгвіна)

4. До квіточки лечу,
Лечу – дзижчу.

- Дум-дзум-жу-жу –
Як звать не скажу.

(Бджілка)

5. На городі восени
Лежать жовті кабани,
Прив'язані за хвости,
Щоб не здумали втекти.(Гарбузи)

6. З гілки стриб на іншу гілку,
Рудохвоста скаче бджілка.

На сосні збирає шишки,
Смачні кедрові горішки.

У дупло в казковий вечір
Стука, грюка холоднеча.

Там лузає вона шишку.

Хто впізна руденьку...(Білку)

7. Я – істота нежива,
Я – істота снігова.

Мене зліпили дві сестри,
Коли грали уночі.

(Сніговик Олаф)

8. Має вуса, пишний хвіст
І погану ось звичку:

Спершу добре він поїсть,
Потім вміє личко.

(Кіт).

- Молодці! Всі загадки відгадали. Отримуйте відмітку та наступну підказку.

«Розгадайте ребус та дізнайтеся, де знаходиться наступна станція «Веселкові танці»»

3. Станція «Веселкового танцю».

- Вітаю! Ласкаво прошу вас на станцію «Осіннього танцю». Ви будете зараз чути музику, ваше завдання станцювати під цю музику. Якщо ви виконаєте усі завдання правильно, то отримаєте відмітку і наступну підказку.

- Ви – розумнички! Отримуйте наступну підказку!

« Подивіться на фото та знайдіть цю ягоду в нас в школі (фото винограду)»

4. Станція «Дружнє фото»

- Добрий день, ласкаво прошу на станцію осіннє фото. Ваше завдання відтворити фото, яке я вам зараз покажу.

- Ви відмінно впоралися із завданням. Пропоную вам наступну підказку «Щоб вирушити на наступну станцію вам потрібно Відгадати задачу «У мультфільмі брали участь Пінгвіни з Мадагаскару, Білосніжка і Сім гномів, Крош, Їжачок, Сімка і Нолик та Чіп і Дейл. Скільки всього героїв брало участь у мультику?» Відгадка до загадки це буде і підказка до наступного завдання. Отож, число, яке ви отримали – це певна кількість кроків, які ви маєте пройти ліворуч і там одразу ви знайдете «Творчу» станцію. Щастя вам!»

5. Станція «Творча»

- Подивіться, ви майже пройшли весь шлях. Залишилося ще зовсім трішечки до мети. Ви маєте намалювати дві речі, які асоціюються зі словом «друг». (смайлик, сердечко)

- Ви блискуче впоралися із цим завданням! Тримайте останню підказку. Щоб дійти до наступної станції рухайтесь за стрілочками

6. Станція «Пісенна»

- Вітаю всіх на станції «Пісенна». Нарешті ми зібралися усі разом. Наша станція називається «Пісенна». Ваше завдання пригадати і заспівати пісні у яких:

1. Пісні з мультика
2. Пісні з людськими іменами
3. Патріотичні пісні
7. Станція «Пошукова»

- Зараз змагання для капітанів. Так як ми виконали усі завдання, то маємо отримати приз за наші старання. Прошу капітанів підійти до мене. Ваше завдання під п'ятою туєю знайти чарівну скриньку. Один капітан іде лівою стороною, а другий правою. Коли ви знайдете чарівну скриньку, то одразу несіть її до нас і ми всі разом відкриємо.

- На жаль, на цій веселій ноті ми маємо прощатися. Отож, шикуюмося усі по парах і вирушаємо до класу. А там і посмакуємо нашими подарунками.

День журналістики

Бесіда:

- Діти, як ви думаєте чому я з мікрофоном? А щоб вам легше було здогадатися я вам зачитаю загадку, слухайте уважно:

Розповідь про всі новини

Ті що кояться щоднини

Про найдовший в світі міст

Розповідь вам... (Журналіст)

-Отже, сьогодні в нас день журналіста. А чи знаєте що це за професія?

Жураліст – людина, яка збирає, створює, редагує, підготовляє та оформлює інформацію для її розповсюдження. Це мабуть, одна з найбільш розумних і обізнаних людей, яка знає про все і може розповісти будь що на світі. Журналіст виконує багато ролей - це друг і порадник, охоронець і герой, автор й ведучий...

-А зараз я вам пропоную переглянути відео?

- Отож, які обов'язки журналіста, що він робить? Чим цікава ця професія? А хтось хоче в майбутньому стати журналістом?

1) Гра «Жести і міміка»

Вчитель пропонує певні ситуації, ваше завдання показати його за допомогою міміки та жестів:

- Покажіть, як ви:

- Смакуєте улюблену страву;
- Мама насварила вас за щось;
- Ви побачили свого друга;
- Ви доторкнулись до колючого їжачка;
- Як ви купаєтесь в озері;
- Як ви граєте в футбол або скачете на скакалці;

2) Гра « Дізнайся більше один про одного»:

Діти беруть мікрофон та задають питання вчителю чи один одному.

3) Риторична розминка:

Навіщо журналісту читати скоромовки? Перед виходом в ефір, кожен телеведучий читає скоромовку, це потрібно для того, щоб володіти хорошою дикцією.

- Сів шпак на шпаківню,
Заспівав шпак півню,
Ти не вмієш так, як я,
Так як ти не вмію я.
- Хочє залізти в шафу кішка,
Шурхотить у шафі мишка.
- Крокодил до крокодила
Припливав просити мила,
Бо набридло крокодилу
Умиватися без мила.

4) Теоретична розминка «Так і ні»

Вчитель зачитує певні факти що стосується журналістики , діти якщо на питання відповідають «Так»- плескають в долоні, якщо «Ні»- тупотять ніжками:

1. Журналіст займається збором і обробкою інформації. (Так.)

2. Журналістові не обов'язково володіти грамотною мовою і знати правила літературної мови. (Ні.)
3. Журналіст несе відповідальність за кожне сказане і написане слово. (Так.)
4. Журналіст повинен знати закон про засоби масової інформації (ЗМІ) та дотримуватися професійної етики. (Так.)
5. За віковим принципом газети діляться на дитячі, молодіжні, газети для пенсіонерів. (Так.)
6. За періодичністю газети бувають: щосекундні, щохвилинні і щогодинні. (Ні.)
7. Професія журналіста вважається однією з найнебезпечніших професій. (Так.)
8. Алла Мазур відома українська журналістка. (Так.)
9. Журналіст поширює інформацію, щоб довести свою точку зору. (Ні.)
10. Для збору інформації можна використовувати підслуховування. (Ні.)
11. Головні редактори вирішують, які новини будуть в газеті, а які ні? (Так.)

5) Вправа «Намалюй казкову тваринку»:

Будь ласка, намалюйте казкову тварину та уявіть її як журналісти.

ГАЛА КОНЦЕРТ

В – Усіх у цій залі вітаємо щиро

М – Зичимо щастя, здоров'я і миру

В – Потупотіть ніжками усі хто чує нас.

М – Поплескайте в долоньки усі, хто бачить нас.

В – Дітки, а чому це ви не у школі? А чи сумуєте ви за школою?

М – Ми як навчалися в школі теж дуже любили канікули

В – То ж зустрічайте усіх вожатих із піснею «Канікули». Якщо хтось знає, то можете підспівувати

1. Пісня «Канікули» (всі разом)

М – А чи хороший у вас настрій?

В – Діти, чи подобається вам у Веселковій країні?

М – Діти, а чи запам'ятали ви усіх свої вожатих?

В – Це чудово, що з нами ви вже познайомились. А тепер ми хочемо ближче познайомитись з вами. Я рахую до трьох, на рахунок «три» кожний викрикує своє ім'я. (Вожаті намагаються відгадати, скільки Маш, Дім і т.д. у загоні.

М & В - От тебе звать Вася.

- Ні!

- А як?

- Маша!

- Всі запам'ятали, що це не Вася, а Маша, і т.д. (Сміються)

М – У кожного з нас є ім'я. І в казкових персонажів теж є ім'я.

В – Дітки, а чи знаєте ви казку Ріпка? Які імена були там у персонажів?

М – Пропонуємо вам зараз переконатися чи правильно ви назвали імена.

В – Зустрічайте наших вожатих із казкою «Ріпка»

2. Казка «Ріпка». Оксана, Валя, Даша, Іра, Юля, Оля, Яна.

М – Наші вожаті дуже талановиті і хочуть вам продемонструвати усі свої уміння.

В – Першою до нас прийшла казкова принцеса. Послухайте про неї та здогадайтеся хто це

М – Принцеса жила у підводному царстві,

у друзях — русалки, і риби, і краби.

Утратила голос, на сушу хотіла,

Бо щире кохання своє там зустріла. (Аріель)

В - Для вас співає пісню русалочки Аріель Вікторія Юріївна

3. Пісня русалочки – Віка Севрук

М – Діти, а чи втомилися ви трішки?

В – Пропонуємо вам відпочити і потанцювати з нами

М – Ви готові?

4. Руханка «Аріва» або «Літай»

В – Сьогодні як іти до вас ми зустріли дивного хлопчика.

М – Погляньте на фото, можливо, ви знаєте хто це? (Гарі Потер)

В – Він нам передав два чарівних капелюхи.

М – І вони можуть читати думки.

В – Хочете перевірити про що думає вашій сусід?

5. Конкурс з Капелюхами

1. Про що ти думаєш, коли біжиш у столову? (Варенички мої)

2. Про що думає твій вчитель, коли викликає тебе до дошки? (Котику)

3. Про що ти на даний момент? (Лісапет)

4. Які твої думки на останньому дзвонику? (Літо)

5. Про що ти думаєш, коли вчителька не прийшла на урок? (найкращий день)

6. Твої думки, коли замість фізкультури заставили вчити табличку множення (Я кажу ні)

7. Про якого домашнього улюбленця ти мрієш? (Павук)

8. Про що ти думаєш, коли на уроці фізкультури почалася повітряна тривога? (не буду горювати)

9. Як ти відчуваєш себе, коли батьки купили тобі новий одяг? ()

10. Про що ти думаєш, коли вчиш вірш з укр. Літератури?

11. Ким ти бачиш себе у майбутньому? (мільйонер)

12. Про що ти думаєш на уроці математики? (Ластівки)

13. Про що ти думаєш, коли не визвали до дошки? (мені повезло)

М – У кожного з нас є якісь потаємні бажання та мрії.

В – Хтось мріє про новий телефон або нову сукню. Марино Володимирівно, а про що мрієте ви ?

М – Я мрію про мир у нашій Україні.

В – Це спільна мрія усіх українців від маленького до великого.

М – Погоджуюся, це спільна мрія усіх. Зустрічайте із піснею Незламна Дарину Юріївну.

6. Пісня «Незламна»

В – Зараз зустрічайте наших неперевершених вожатих із танцем

7. Флешмоб

В – Кожний з дитинства мріяв кимось стати.

М – Ну і звичайно ми теж не завжди хотіли бути вожатими.

В – Пропоную вам послухати ким же ж ми хотіли стати, до того як стали вожатими.

8. «Я вожатим хочу бути, хочу бути ним...»

М – А чи мріяли ви колись полетіти у небо?

В – Можливо, хтось з вас літав на чомусь?

М – Пропонуємо вам політати, протанцювавши руханку

В – Готові?

9. Руханка «А ти готовий?»

В – Зараз у нас рубрика «Новини». А чи сумуєте ви за школою?

М – Пропоную вам пригадати смішні ситуації, які точно траплялися у вас у школі

10. Новини

В – Ми дуже любимо танцювати. Танець, це наше життя

М – То ж зустрічайте флешмоб від усіх вожатих.

11. Флешмоб

В – На останок хочемо сказати, що ми дуже раді виступати перед вами у цій залі.

М – Ми всі з вами такі різні, але у кожного з нас є те, що об'єднує.

В – Зустрічайте нашу вожату Вікторію Юрїївну з піснею «Десь по світу»

Алгоритм при надаванні першої до медичної допомоги

ПЕРША ДОПОМОГА. АЛГОРИТМ ДІЙ

Оглянути місце події та впевнитись у тому, що воно безпечне

Оцінити стан постраждалого

За необхідності викликати бригаду екстреної медичної допомоги та інші екстрені служби

Оцінити наявність критичних кровотеч та зупинити їх

Забезпечити прохідність дихальних шляхів

За необхідності розпочати серцево-легеневу реанімацію

Якщо у постраждалого відсутні ознаки життя та критичної кровотечі або ви вже її ліквідували

Перевести постраждалого у стабільне положення

(на боці, обличчям до себе, рука під головою, нога зігнута в коліні)

Якщо не йдеться про підозру на травми хребта та кісток тазу і серцево-легенева реанімація була вдалою

Не залишати постраждалого та контролювати його стан до прибуття екстрених служб

**Перша до медична допомога при тепловому або сонячному ударі:
алгоритму при надаванні першої до медичної допомоги**

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ СОНЯЧНОМУ УДАРІ

Якнайшвидше
перейти у
прохолодне місце

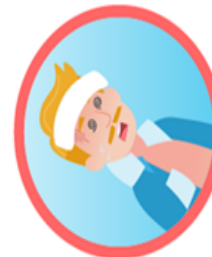
Пити багато прохолодної
води маленькими
ковтками

Розстібнути одяг,
за можливості –
зняти

Обтирати постраждалого
прохолодною водою, можна
занурити у прохолодну ванну

Прикласти холодний компрес
до чола, а лід – до пахв, шиї
та пахової області

Не використовуйте крижаної води для
обтирання тіла, це може викликати спазми

Ознаки та симптоми

Що робити

- Висока температура тіла (39° і вище)
- Гаряча, червона, суха або волога шкіра
- Головний біль
- Нудота
- Дезорієнтація, зміни стану свідомості, невиразна мова, втрата свідомості

- Дзвоніть 103

- Поки чекаєте на медичну допомогу, перейдіть у прохолодне приміщення
- Зніміть одяг
- Охолодіть потерпілого. Допоможуть холодна ванна або компреси зі змоченою у воді тканиною

Перша до медична допомога при опіках. МОЗ рекомендує дотримуватися такого алгоритму дій при опіках:

ТЕРМІЧНІ ОПІКИ: ПЕРША ДОПОМОГА

Негайно припиніть контакт з джерелом опіку

Обробіть прохолодною водою

Зніміть одяг або прикраси, що знаходяться поблизу ділянки опіку. Окрім речей, які прилипли до ураженої шкіри

Прикрийте рану стерильною пов'язкою

Дайте потерпілому води, щоб зменшити інтоксикацію та уникнути зневоднення

За потреби телефонуйте 103

Перша до медична допомога при укусах тварин та комах.

 ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

ПЕРША ДОПОМОГА ПІСЛЯ УКУСУ ЗМІ

Забезпечте йому спокій та мінімум рухів

Давайте пити багато води

Місце укусу обробіть антисептиком

Зніміть з ураженої ділянки одяг, прикраси чи взуття

Якщо до лікарні далеко, надайте допомогу постраждалому

Прикладіть до рани лід, обмотаний тканиною

Під час транспортування покладіть уражену ділянку на підвищення

Не висмоктуйте отруту – так збільшується ризик зараження

Не накладайте джгут і не припикайте рану

ДОВІДНИК СПЕЦІАЛІСТА З ОХОРОНИ ПРАЦІ

ШПАРГАЛКА

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ УКУСАХ ПАВУКІВ

- По змозі запам'ятайте або сфотографуйте павука
- Промийте уражену ділянку дезінфікувальним засобом або мильною водою
- Забинтуйте рану та накладіть холодний компрес. Зафіксуйте уражену кінцівку
- Накладіть пов'язку трохи вище місця ураження
- Дайте потерпілому випити багато рідини, знеболювальний та протиалергійний препарати
- Контролюйте стан потерпілого, доки не прийдуть медичні працівники

Навчальне видання

Укладачі:

Неля РУДНИЦЬКА

Інна КОНОВАЛЬЧУК

Тетяна ШАНСКОВА

Методичні рекомендації

з навчальної практики з підготовки
до організації літнього відпочинку дітей
для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Видавництво Житомирського державного університету
імені Івана Франка

10008, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ЖТ № 10 від 07.12.2004 р.
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua.